Pismo nie jest datowane naprzód

ROK XV. Nr. 256 (4574) WILNO, niedziela 18 września 1938 r. Cena 15 gr

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Byli posłowie, czy kandydaci na posłów?

Wczoraj zastanawiałem się nad zagadnieniem udziału opozycji w wyborach. Doszedłem do stwierdzenia, że nie ma ona moralnego prawa powstrzymania się od udziału w wyborach, skoro dąży do zmiany ordynacji wyborczej, jednocześnie jednak przedstawiłem olbrzymie trudności i opory psychiczne, jakie jej utrudniają zastosowanie się do obecnej ordynacji chociażby to miało nastąpić tylko ten jeden i ostatni raz.

Złośliwi ludzie mówią, że obecnie wobec wyraźnej woli Pana Prezydenta, aby przyszły Sejm był wierniejszym odbiciem woli społeczeństwa niż dotychczasowy, działacze wyborczy mają trudność największą nie z tym jak zapewnić większość posłom reżymowym, ale jak wprowadzić przez ucho igielne obowiązującej ordynacji choć kilku opozycjonistów autentycznych czyli, używając znowu żargonu politycznego „opozycjonistów niereżymowych".

To są kłopoty jednak dosyć dalekie stosunkom naszego terenu. Tutaj bowiem ten problem opozycji tzw. „niereżymowej" istnieje tylko w okręgach miejskich, a więc tylko w Wilnie

Na wsi ma znaczenie dla wyborcy jako atrakcja, zachęta do wzięcia udziału w wyborach tylko „czystość wyborów" i atrakcyjność nazwisk kandydatów na posłów. Na to, aby poprzeć człowieka do którego się ma zaufanie zwłaszcza przeciwko kandydatom niepożądanym nie jest ostatecznie tak trudno namówić wiejskiego wyborcę nawet mimo jego przysłowiowej obojętności i bierności.

Trzeba przyznać, że obowiązująca ordynacja, tak mocno podkreśliła moment personalny, moment osobistego zaufania uzasadnionego bliższą znajomością kandydata, czy chociażby uro jonego, że całkowicie zmajoryzował on sprawę programu.

Nie może być przecież tyle programów i partyj, ilu ludzi, to każdy dobrze rozumie. Trudno jest przy tym wymagać od kandydata, którego się zazwyczaj mniej więcej zna, aby on raptem przed wyborcą wykładał zaraz program. I tak mniej więcej wyborca wie czego się ma po danym kandydacie spodziewać.

Stąd siła rzeczywista wszelkiego rodzaju ugrupowań i orientacyj przy tego rodzaju wyborach zależy głównie od posiadania mniej lub więcej atrakcyjnych kandydatów — indywidualności.

Pozornie tylko nadmiar kandydatów na posłów. W mieście owszem. Ale na wsi? W okręgach wiejskich nawet, jeżeli jest dość dużo różnych działaczy społecznych to najczęściej nie na takim poziomie i nie tak szeroko znanych w okręgu, aby byli oni wszystkim znani i u wszystkich zdołali zaskarbić sobie zaufanie.

Każdy kandydat na posła na odpowiednim poziomie rozumiejący należycie potrzeby swych wyborców z tej racji to kapitał prawdziwy w ujęciu politycznym.

Gdzie są te kapitały?

Rozumiemy dobrze, że nikt nie ma ochoty zawczasu chwalić się tym co posiada zwłaszcza, jeżeli to dotyczy jakichś kapitałów.

Dopiero okręgowe zgromadzenia wyborcze, które w myśl art. 39 Ordynacji Wyborczej zbiorą się 30 dnia od daty ogłoszenia wyborów tj. zbiorą się w czasie obecnych wyborów dnia 13 października br. wyłonią kandydatów na posłów. Zanim to nastąpi pierwsze nasze domysły moglibyśmy skierować ku byłym posłom.

Pan Prezydent wprawdzie uznał, że rozwiązany Sejm odpowiadał nie całkowicie zadaniom reprezentowania woli wyborców i tym samym przewidział, że wielu byłych posłów do Sejmu przyszłego nie wejdzie.

Niewątpliwie jednak niektórzy zostaną i nadal posłami.

Którzy wobec tego? Oto najbardziej interesujące pytanie, na które jednak w tej chwili nie chcielibyśmy odpowiadać nawet w formie domysłów.

Najwyżej możemy sobie przypomnieć, jak to z tym było w czasie ostatnich wyborów na terenie woj. wileńskiego. Szeregujemy kandydatów na posłów w takiej kolejności, jak ich wysunęło okręgowe zebranie wyborcze, a obok cyfra głosów uzyskanych najprzód na tym zebraniu, a potem przy wyborach.

Nazwiska obecnych posłów podkreślamy czarnym drukiem.

Okr. 45 Wilno.

1. Birkenmayer 37 wycofał się.
2. **Hermanowicz 35 — 13 tys.**
3. Barański — 34 — 8 tys.
4. **Rubinsztejn — 30 — 10 tys.**
5. Władyczko — 28 — 3 tys.
6. Szumański — 24 — 4 tys.

Okr. 46 Wilno.

1. **Meleszewski 47 — 14 tys.**
2. **Pełczyńska — 38 — 12 tys.**
3. Okulicz — 32 — 11 tys.
4. Mackiewicz 29 — 7 tys.
5. Birkenmayer — 24 wycofał się
6. Olechnowicz — 22 wycofał się.

Okr. 47, Wilno-Troki.

1. **Żeligowski 53 — 39 tys.**
2. Taurogiński — 33 — 12 tys.
3. Szejko — 30 — 12 tys.
4. Jeleniewski — 28 — 5 tys.
5. **Prystorowa 28 — 16 tys.**
6. **Dubicki — 28 — 6 tys.**
7. J. Tyszkiewciz — 26 — 11 tys

Okr. 48, Głębokie.

1. **Jozanis — 61 — 48 tys.**
2. **Pimonow — 47 — 25 tys.**
3. Kurkowski — 45 — 24 tys.
4. Balcerak — 36 — 22 tys.

Okr. 49, Oszmiana

1. Łokuciewski— 74 — 19 tys.
2. **Myśliński — 57 — 22 tys.**
3. Pawłowicz — 47 — 12 tys.
4. Butarewicz — 37 — 12 tys.
5. Leśniewski — 31 — 16 tys.
6. **Kamiński — 27 — 44 tys.**

Oczywiście w tych okręgach, gdzie padły najwyższe cyfrowo liczby głosów, czystość wyborów może budzić największe zastrzeżenia.

P. Lem.

Nie wiadomo co powie W. Brytania

Duże rozbieżności w łonie gabinetu na temat sprawy czechosłowackiej.—Dziś narada angielskich mężów stanu z francuskim premierem i ministrem spr. zagranicznych

Prasa niemiecka domaga się likwidacji „państwa Benesza"

LONDYN (Pat). Gabinet brytyjski obradował dziś przed południem i po południu w ciągu 5 godzin.

Na posiedzeniu przedpołudniowym obecny był również lord Runciman, po południu zaś w charakterze eksperta misję lorda Runcimana reprezentował Asthon Gwatkin.

5-godzinne narady gabinetowe nie doprowadziły do ostatecznej decyzji i sprawa stanowiska, jakie zajmuje W. Brytania, pozostaje wciąż jeszcze otwarta. W toku dyskusyj, odbytych przez gabinet zarysowały się zresztą rozmaite poglądy, świadczące o tym, **że rząd brytyjski nie jest całkowicie jednolity,** jeśli chodzi o decyzję dalszego postępowania. Z jednej strony wysuwane być miały przez niektórych ministrów wątpliwości, **czy słuszne jest aby W. Brytania przyjmowała na siebie jakiekolwiek nowe zobowiązania. Takim nowym zobowiązaniem byłoby** — zdaniem tych mini **strów — zagwarantowanie neutralności Czechosłowacji.** Wyrazicielem tego poglądu miał być przede wszystkim sir Samuel Hoare, którego wywody znajdować miały również pewien posłuch u kanclerza skarbu, sir Johna Simona.

Z drugiej strony kilku ministrów wysuwać miało **zastrzeżenia co do zgody brytyjskiej na przyłączenie terytoriów obecnej Czechosłowacji do Niemiec.**

Należy podkreślić, że te rozmaite wątpliwości ministrów nie były wyrażane jako opozycja przeciw działalności premiera Chamberlaina, lecz wysuwane w dyskusji jako opinia na temat formy załatwienia zagadnień narodowościowych Czechosłowacji.

Rząd brytyjski uznał za celowe zwrócić się do Paryża z prośbą o natychmiastowe przybycie do Londynu premiera Daladier i ministra spr. zagran. Bennet i po dobyciu z nimi konsultacji, lub nawet w toku jej odbędzie się ponowne posiedzenie gabinetu dla sformułowania stanowiska W. Brytanii. Ambasador brytyjski w Paryżu sir. Erock Phipps udał się z polecenia premiera Chamberlaina po południu do premiera francuskiego i skierował do niego i do min. Bonnet powyższe zaproszenie, które zostało przyjęte. **Premier Daladier i min. Bonnet przylatują do Londynu w niedzielę rano, między godz. 9 i 10 a o 11 przed poł. odbędzie się na Downig-street wspólna konferencja.** Przewidywane jest, że premier Daladier i min. Bonnet pozostaną w Londynie aż do późnego wieczora, a odjadą nocnym pociągiem w niedzielę do Paryża.

LONDYN (Pat). Król. Jerzy przyjął dziś w Pałacu Bickingham lorda Runcimana i zatrzymał go na śniadaniu.

„Precz z tym państwem"

Niezwykle agresywny ton prasy niemieckiej

BERLIN, (PAT). Obserwując rozwój wypadków i nastrojów wobec Czechosłowacji, jasne jest, że rządowe czynniki niemieckie, jak twierdzi prasa, zdecydowane są **„przeciąć ten wrzód na organizmie Europy"** i zlikwidować ostatecznie samo źródło konfliktu. **Przygrywka prasowa, prowadzona przez dni ostatnie, zmierza do przygotowania opinii nie tylko kraju, lecz i zagranicy.** Dzisiejsza prasa popołudniowa rzuca nadzwyczaj ostre hasła: **„Precz z tym państwem Czechosłowackim** — pisze „Nachtausgabe" — jest ono bowiem ogniskiem niepokoju w Europie, w którym zagnieździł się bolszewizm. **Byłoby dobrze ,gdyby między Rzeszą a resztą mocarstw nastąpiło natychmiast porozumienie,** oparte na tych przesłankach".

„Moskwa — mówi „Deutsche Allg. Ztg." — łączy całkowite nadzieje na wywołanie wojny światowej z walkami narodowościowymi w Czechosłowacji". Jest to — zdaniem „Deutsche Allg. Ztg." — argument, przemawiający za połączeniem **zgodnych wysiłków wszystkich państw europejskich, celem zlikwidowania „państwa Benesza".** Obojętnym jest w gruncie rzeczy — ciągnie „Deutsche Allg. Ztg." — czy Dymitrow znajduje się obecnie osobiście w Pradze, czy też pozostał w Moskwie. Nie ulega już bowiem dziś wątpliwości, że politycznie **Czechosłowacja jest bazą kominternu, wojskowo zaś bazą lotniczą sowietów w Europie.** Pismo kończy swój artykuł cytatą z deklaracji rządu japońskiego na temat niebezpieczeństwa sowieckiego w Europie, wzywając rządy mocarstw zachodnich do pokrzyżowania planów kominternu przez utrzymanie pokoju światowego.

WOJNĘ PRADZE

wypowiedzieli Niemcy sudeccy

Henlein powołał „korpus ochotniczy"

Czechosłowacja nie zgodzi się na plebiscyt

Zamknięcie granic. — Niemcy sudeccy nie uznają decyzji Pragi

Zadania i zakres działania „korpusu"

BERLIN (Pat). Z Asch donoszą: KONRAD HENLEIN WYDAŁ ODEZWĘ, POWOŁUJĄCĄ DO ŻYCIA SUDECKO-NIEMIECKI KORPUS OCHOTNICZY — (SUDETENDEUTSCHE FREIKORPS).

W odezwie, ogłoszonej z tej okazji, kierownictwo partii niemiecko-sudeckiej, poddawszy ostrej krytyce stanowisko rządu czeskiego, stwierdza: nie wysłowione cierpienie legło na naszej sudecko - niemieckiej ojczyźnie. Dziesiątki tysięcy rodaków, którzy przyznawali się do swej narodowości. muszą obecnie uciekać przez granicę, aby uchronić swe życie i uniknąć losu bezbronnych zakładników. Miliony Niemców jednak wydane są na łaskę i niełaskę obcego jarzma. Nastał stan wyższej konieczności. Uciekamy się więc do wykonywanego po wszystkie czasy prawa obrony koniecznej narodów, chwytając za broń i tworząc sudecko-niemiecki korpus ochotniczy.

BERLIN (Pat). Szef prasowy partii Niemców sudeckich, dr Sebekowsky oraz szef propagandy Niemców sudeckich, dr Sandtner, przybyli do Berlina.

Odbyła się konferencja prasowa, podczas której poseł Sobekowsky wygłosił przemówienie. Zapytany przez jednego z dziennikarzy o szczegóły w sprawie korpusu ochotniczego pos. Sobekowsky oświadczył, że **korpus będzie organizowany zarówno na terenie Rzeszy, jak i na obszarze Czechosłowacji, tam, gdzie to będzie możliwe. Korpus użyty zostanie wtedy, gdy to będzie konieczne i tam, gdzie potrzeba,** celem obrony Niemców sudeckich i wywalczenia im wolności.

Komunikat Niemców sudeckich

ASCH (Pat). Urząd prasowy partii Niemców sudeckich komunikuje: w piątek w nocy urząd praski ogłosił zawieszenie działalności partii niemiecko-sudeckiej. W związku z tym partia Niemców sudeckich stwierdza:

1) Zarządzenie praskie jest nielegalne. Żadna ustawa nie upoważnia do zawieszenia przez rząd działalności partii Niemców sudeckich Praga nie stworzyła nawet pozoru legalności przez wydanie ustawy, uzasadniającej do zarządzenie. Nielegalność zarządzenia rządu praskiego jest niewątpliwa.

2) Wobec tego, że zarządzenie jest nielegalne, nie ma więc mocy prawnej. Wszelkie prześladowania członków partii za ich dalszą działalność partyjną będzie, oczywiście, niezgodne z prawem.

3) Zakaz działalności partii nie ma faktycznego znaczenia, gdyż polityczne organizacje niemczyzny sudeckiej nie dadzą sobie narzucić rozporządzeń rządu, który sam postawił się za prawem. Wszyscy kierownicy i członkowie partii Niemców sudeckich posłuszni są wskazówkom, przekazywanym im przez radio.

Oświadczenie wicepremiera

PRAGA (Pat). WICEPREMIER I MINISTER KOMUNIKACJI BECHYNE UDZIELIŁ WYWIADU „LIDOVYM NOVINOM", W KTÓRYM OŚWIADCZYŁ, IŻ CZECHOSŁOWACJA Z CAŁĄ STANOWCZOŚCIĄ PRZECIWSTAWI SIĘ PLEBISCYTOWI.

(Dalszy ciąg na str. 2)

Sytuacja w Czechosłowacji

(*Dokończenie ze str. 1*)

Zdaniem ministra plebiscyt w Czecho słowacji nie rozwiązuje sprawy mniejszości, ponieważ nawet w razie jego przeprowadzenia duża liczba Niemców pozostałaby w granicach Czechosłowacji i w dalszym ciągu pozostałoby otwarte zagadnienie mniejszości. Wicepremier wzywa społeczeństwo do spokoju i zaufania dla rządu, oświadczając, że „nie będzie żadnego plebiscytu, ani żadnej policji międzynarodowej".

Zarządzenia nadzwyczajne

PRAGA (Pat). Na dzisiejszym posiedzeniu rada ministrów postanowiła wydać zarządzenia nadzwyczajne, które stosowane będą na całym terytorium Czechosłowacji na okres 3-ch miesięcy. W ten sposób zawieszone zostały lub ograniczone przejściowo niektóre prawa obywatelskie, zagwarantowane przez konstytucję. W szczególności zarządzenia te dotyczą wolności osobistej, wolności mieszkań i tajemnicy pocztowej, jak również prawa i zebrań, ewentualnie tak że prasy. Prezydenci prowincji będą mogli wydać także i inne zarządzenia, zgodnie z art. 11 ustawy o środkach nadzwyczajnych. Wspomniany dekret wchodzi w życie 17 września.

BUDAPESZT (Pat). Władze czeskie odebrały dziś paszport prezesowi Zjednoczonej Partii Węgierskiej w Czechosłowacji hr. Janowi Esterhazy, który dziś po południu pragnął udać się do Węgier. Straż graniczna oświadczyła Esterhazemu, że mężczyźni, obywatele czescy, w wieku od 18 do 60 lat nie mogą opuszczać granic państwa. Straż graniczna oddała wprawdzie paszport Esterhazy'emu, nie mógł on jednak przekroczyć granicy.

MOR. OSTRAWA (Pat). W dniu dzisiejszym władze czeskie zamknęły granicę czesko-polską dla wszystkich mężczyzn, obywateli czeskosłowackich, którzy zamierzają wyjechać z Czechosłowacji. Na moście głównym w Cieszynie odbiera się masowo paszporty i przepustki.

ROŚNIE LEGENDA.

BERLIN (Pat). Według informacyj, nadeszłych z terenu sudeckiego, Henlein bawił wczoraj w Falkenau, gdzie odbył rozmowy z przywódcami Niemców sudeckich i członkami partii, a w szczególności informował się o przebiegu zajść w Habersprik. W czasie pobytu Henleina w Falkenau, odbywał się tam właśnie pogrzeb kilku żandarmów, zabitych w walkach w Habersprik. W mieście pełno było wojska i policji, mimo to Henleinowi udało się opuścić Falkenau.

Ameryka interesuje się wypadkami

WASZYNGTON (Pat). Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem prezydenta Roosevelta trwające dwie godziny posiedzenie rady sekretarzy stanu. Po zakończeniu posiedzenia nie wydano żadnego komunikatu oficjalnego, nie ulega jednak wątpliwości, że tematem obrad była aktualna sytuacja międzynarodowa.

Węgry żądają plebiscytu

BUDAPESZT (Pat). W związku z deklaracją Węgrów w Czechosłowacji, węgierskie czynniki oficjalne ogłosiły następujące oświadczenie:

Przedstawiciele Węgrów w Czechosłowacji dziś określili swe stanowisko. Ich głos jest głosem wszystkich Węgrów.

Polityka zagraniczna rządu węgierskiego użyła i użyje wszystkich stojących jej do dyspozycji środków, by to słuszne żądanie plebiscytu dla wszystkich narodowości zainteresowanych w rozwiązaniu kwestii czeskiej zostało uwzględnione.

Polska rezygnuje z miejsca w Radzie L. N.

GENEWA (Pat). W związku z mającymi się odbyć w nadchodzący poniedziałek wyborami na trzy miejsca niestałe w Radzie Ligi Narodów, z których jedno zajmowała Polska od r. 1926, delegat Polski na 19-te Zgromadzenie Ligi Narodów wystosował do przewodniczącego Zgromadzenia list treści następującej:

„Panie Prezydencie.

Z polecenia mego Rządu mam zaszczyt podać do Pańskiej wiadomości, że Rząd mój nie zamierza zgłosić wniosku o przyznanie mu prawa reelekcji do Rady Ligi Narodów.

Zechce Pan przyjąć, Panie Prezydencie, zapewnienie mego bardzo wysokiego poważania".

Zastępca Przewodniczącego Delegacji Polskiej na 19 Zgrom. Ligi Narodów

(—) Tytus Komarnicki
minister pełnomocny.

Projekt ustawy o Izbie Kultury już gotów... w Kownie

KOWNO, (Pat) Litewskie ministerstwo oświaty opracowało projekt ustawy o izbie kultury i przesłało go pod obrady rady ministrów.

Projekt przewiduje, że w przyszłej izbie kultury będą miały swoich przedstawicieli związki dziennikarzy, związki artystów oraz pisarzy.

Ustawa ma wejść w życie w roku 1939. W tym też czasie ma powstać przewidziana izba kultury. Po rozpatrzeniu przez radę ministrów, projekt ustawy ma wpłynąć pod obrady sejmu.

Japończycy o 120 km od Hankou

TOKIO, (PAT). Wojska japońskie zajęły miasto Wusieh, będące ważnym punktem umocnionym na północnym brzegu Yangtse o 120 km na południo-wschód od Hankou.

„Dla braci za Olzą"

KATOWICE, (PAT). „Komitet walki o prawa Polaków w Czechosłowacji" wydał odezwę, wzywającą wszystkie organizacje i całe społeczeństwo do przybycia na wiec manifestacyjny, zwoływany w Katowicach w dn. 19 bm. pod hasłem „Dla braci za Olzą".

KATOWICE, (PAT). Niezależnie od wiecu, zwołanego na poniedziałek 19 bm. w Katowicach, komitet walki o prawa Polaków w Czechosłowacji organizuje drugi wiec, który odbędzie się w Cieszynie we wtorek 20 bm., o godz. 18 w Domu Narodowym.

W Anglii modły o zachowanie pokoju

LONDYN, (PAT). Dziekan opactwa westminsterskiego ogłosił w dniu dzisiejszym, że katedra otwarta będzie przez cały dzień i noc na czas nieokreślony, aby umożliwić wiernym wznoszenie o każdej porze modłów o zachowanie pokoju.

Kronika telegraficzna

— **Samochód i rasa.** Wioski klub automobilowy przy wydawaniu tryptyków samochodowych, umożliwiających przejazd samochodem przez granice państwowe, żąda potwierdzenia, że właściciel samochodu jest pochodzenia aryjskiego.

— **Zbiegowie z Wyspy Diabelskiej.** W małej łodzi przybyło do Wyspy Cozumel, należącej do Meksyku, sześciu zbiegów z karnej kolonii francuskiej na wyspie Diabelskiej. Zbiegowie ci są zbrodniarzami, skazanymi na dożywotnie zesłanie przez sądy francuskie. Zbiegli oni przed 6 miesiącami, zbudowawszy wspólnymi siłami niewielką łódź, w której z trudnością może się pomieścić sześć osób. Przybyłych aresztowano, zawiadamiając o tym przedstawiciela Francji, który po przedstawieniu dowodów, stwierdzających, iż zbiegowie są przestępcami kryminalnymi, zażąda ich wydania.

Z rozpoczęciem nowego roku szkolnego zamknięte zostały w Austrii wszystkie prywatne szkoły wyznaniowe, a więc istniejące przy klasztorach oraz szkoły żydowskie. Szkoły klasztorne zostały upaństwowione zaś szkoły żydowskie zredukowano do jednego gimnazjum prywatnego w Wiedniu.

— **Gwałtowne ochłodzenie. spowodowało w Tatrach obfity opad śnieżny.** Tym razem śnieg pokrył już nie tylko wyższe szczyty tatrzańskie, ale nawet lesiste regle, a więc już od wysokości około 1100 metr nad poz. morza.

— **„Wiener Voelkischer Beobachter"** jest **urzędowym organem** okręgu wiedeńskiego. Każdy członek partii musi być stałym czytelnikiem tego pisma.

— **Wydano rozporządzenie, znoszące fakultet teologiczny w Salzburgu** (Austria). W miejsce jego powstaje fakultet przyrodniczy.

Posiedzenie Synodu Nadzwyczajnego Wileńskiego Kościoła Ewangelicko-Refomr.

17 września 1938 r, odbyło się posiedzenie Synodu Nadzwyczajnego celem wybrania superintendenta generalnego na miejsce ś. p. ks. Michała Jastrzębskiego. Dyrektorem Synodu obrano (10 raz z kolei) kuratora adw. Eugeniusza **Falkowskiego**. Notariuszem kanonów adw. Tadeusza **Iżyckiego-Hermana**, cenzorem kanonów został ks. Jan **Kurnatowski** z urzędu. Superintendentem generalnym obrano jednogłośnie ks dra Konstantego **Kurnatowskiego** b. profesora Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie.

W obradach Synodu udział wzięli: kuratorowie kościoła, delegaci parafij i duchowieństwo. Z duchowieństwa ewangelicko-augsburskiego udział wzięli ks. senior płk. Feliks Gloch i ks. senior Zygfryd Loppe, z Kościoła Ewangelicko-Reformowanego Litewskiego, ks. dr Jakubenas Paweł, superintendent generalny. **Z Litwy przyjechała delegacja w liczbie 20 osób.** Pomiędzy innymi dr Marcin Yczas, b. minister finansów, dr Mikelenas Jan, prezes Kolegium Ew.-Ref. w Birżach i syn ks. dra Jakubenasa, znany litewski kompozytor i muzyk. Po wyborze superintendanta generalnego przemawiali: dyrektor Synodu, prezes Konsystorza Wileńskiego p. Bronisław Iżycki-Herman, delegaci parafij i filiarów, przedstawiciele Kościoła Augsburskiego i delegaci z Litwy.

Minister Yczas przemawiał po polsku. Podkreślił radość Kościoła Litewskiego z otwarcia granicy, ponieważ: „chociaż podzielono nas na dwoje, lecz duch w nas zawsze był jeden i ten sam: Jesteśmy jednym Kościołem Chrystusowym".

W niedzielę w dniu 18.IX br. o g. 11 podczas uroczystego nabożeństwa w kościele ewangelicko-reformowanym w Wilnie odbędzie się ordynacja nowoobranego superintendenta generalnego. O g. 13 ks. superintendent generalny złoży hołd na Rossie.

Życiorys superintendenta ks. prof. dr Konstantego Kurnatowskiego zamieścimy w jutrzejszym n-rze.

Na samolocie 575 km na godz.

NOWY JORK, (PAT). Automobilowy kierowca angielski John Cobb niedługo cieszył się ustanowionym przez siebie nowym światowym rekordem szybkości automobilowej. W 24 godziny później poprzedni rekordzista świata Anglik Eyston poprawił światowy rekord Cobba, uzyskując wynik 575,340 km na godz.

Mistrzostwa Europy pań

Walasiewiczówna zajęła pierwsze miejsce na 100 m i drugie w skoku w dal—Flakowiczówna była trzecią w rzucie kulą

WIEDEŃ, (PAT). W sobotę nastąpiło otwarcie lekkoatletycznych mistrzostw Europy pań.

Pierwszego dnia Polki zdobyły tylko jedno pierwsze miejsce przez Walasiewiczównę na 100 metrów. W skoku w dal przykrą niespodziankę było dopiero drugie miejsce Polki. W kuli Flakowiczówna zajęła trzecie miejsce, przy czym w walce o pierwsze miejsce Niemka Schroeder niespodziewanie pokonała Mauermayer. Cejzikowa w kuli zajęła siódme miejsce, a Książkiewiczówna i Kałużowa odpadły w eliminacjach na 100 metrów.

Walasiewiczówna zajęła pierwsze miejsce na 100 m i drugie w skoku w dal. — Flakowiczówna była trzecią w rzucie kulą.

Wywiad z E. Galwanauskasem

b. premierem i ministrem spraw zagranicznych Litwy

(Udzielony korespondentowi „Kurjera Wileńskiego")

E. Gałwanauskas, były — za rządów chrześcijańskiej demokracji i ludowców premier i minister spraw zagranicznych Litwy, w następstwie poseł Litwy w Londynie, obecnie — Rektor Litewskiego Instytutu Handlowego w Kłajpedzie, jeden z wybitniejszych znawców spraw ekonomicznych Litwy — zwłaszcza na odcinku kłajpedzkim, — udzielił w tych dniach wywiadu wysłannikowi naszego pisma.

Wywiad, dotyczący głównie roli Kłajpedy w płaszczyźnie nawiązania stosunków polsko-litewskich oraz możliwości współpracy gospodarczej pomiędzy tym portem a Wileńszczyzną — podajemy poniżej.

Red.

* * *

Pierwsze nasze pytanie dotyczyło krótkiego zobrazowania roli i rozwoju portu kłajpedzkiego dziś i przed wojną.

— Rola portu — mówił p. E. Gałwanauskas — ściśle wiąże się z jego zapleczem. Należy przede wszystkim skonstatować, że port kłajpedzki przed wojną, gdy był w posiadaniu niemieckim, miał to zaplecze znacznie mniejsze. niż go ma dziś. W związku z tym i obroty portu kłajpedzkiego są w obecnych czasach większe, niż przed wojną. Po przyłączeniu Kłajpedy do Litwy zaplecze tego portu nie tylko. że się zwiększyło, ale także ożywiło się znacznie, w związku z przeprowadzeniem nowych dróg komunikacyjn. (kolejowych i dróg bitych), które zaplecze to zbliżyło do portu. Zwiększenie obrotów portu dotyczy głównie wwozu, gdyż wywóz specjalnie się nie zwiększył, zmienił natomiast swój charakter.

Przed wojną **główny tonaż stanowił las** (drzewo). Po wojnie sytuacja się zmieniła. spław lasu ustał, bowiem 60 proc. zasięgu spławu lasu znalazło się po stronie Polski. Natomiast doszły nowe towary, których przed wojną port kłajpedzki wcale nie znał, a mianowicie płody rolnictwa, których tonaż stale się zwieksza. Spośród produktów rolnych głównie idą: siemię lniane, masło, bekony, len, konople, zboże. nasiona (pastewne i wyki), jaja, skóry itp.

— Czy p. Rektor mógłby udzielić jakich informacyj, dotyczących urządzeń portowych, ewentualnie poczynionych nowych inwestycyj w nim i t. p.?

— Owszem. Port kłajpedzki oczywiście stanął wobec konieczności rozbudowania się i poczynienia pewnych ulepszeń. W okresie 1923—1937 na poważniejsze inwestycje wydano 12,8 milionów litów. Inwestycje dotyczyły umocowania wybrzeży, urządzenia nowych basenów, dźwigów itp. Tym niemniej trzeba przyznać, że port kłajpedzki nie we wszystkim jeszcze jest w stanie sprostać swemu zadaniu. Dotyczy to np. eksportu lnu. Litwa ogółem eksportuje 19 tys. ton lnu, przez port jednak kłajpedzki przechodzi zaledwie około 3 tysięcy brak bowiem tutaj dostatecznie urządzonych składów na len. To też pozostały len idzie na Rygę, mimo zmniejszonej taryfy kolejowej na len w kierunku Kłajpedy.

— Czy obserwuje Sz Pan jakie zmiany w rozwoju i strukturze samego miasta od czasu przyłączenia Kłajpedy do Litwy?

— Rozwój miasta potencjalny jest niewątpliwy. — Przed wojną liczyło ono 28 tys. mieszkańców, dziś — 50 tysięcy. W kardynalny sposób zmienił się charakter przemysłu tego miasta. Dawniej mieszkańcy Kłajpedy głównie byli zatrudnieni przy przemyśle drzewnym. Po wojnie przedsiębiorstwa drzewne uległy wybitnej redukcji, na miejsce jednak tego przemysłu powstał inny, a mianowicie: fabryki przetworów mięsnych, silnego postępu doznało budownictwo statków, na terenie Kłajpedy powstały 4 fabryki wyrobów tekstylnych. spośród których jedna zatrudnia 1.000 robotników, fabryki obróbki żelaza, fabryka zapałek, czekolady, mydła itd. Wszystkiego tego nie było przed wojną.

— A jakby p. Rektor ujął znaczenie portu kłajpedzkiego w płaszczyźnie świeżo nawiązanych stosunków z Polską?

— Oczywiście nawiązanie stosunków z Polską jest równoznaczne ze zwiększeniem zaplecza dla portu kłajpedzkiego. Ponieważ wschodnie połacie Polski są stosunkowo obficie porośnięte lasami (22,2 proc powierzchni). przeto należy sądzić, że spław lasu będzie objektem głównych transportów na Kłajpedę. Wywarłoby to wpływ na **podniesienie się cen na drewno,** z drugiej zaś strony przyczyniłoby się do wzrostu tonażu w porcie kłajpedzkim oraz do restytuowania upadłych przedsiębiorców drzewnych na terenie tego miasta. Wileńszczyzna, dalej, mogłaby kierować do naszego portu swój len, wreszcie pasze dla inwentarza, konkretnie: **peluszkę i wykę, których np. Szwecja może wchłonąć około 1 miliona ton rocznie.**

Pesymistycznie natomiast zapatruje się na import tranzytowy przez Kłajpedę, a to ze względu na b. słabą siłę nabywczą ludności Wileńszczyzny którego to zjawiska analizowanie przekroczyłoby może ramy niniejszego wywiadu. Skłonny jestem wypowiedzieć zdanie, które zresztą nie powinno być żadną rewelacją dla sfer gospodarczych Wileńszczyzny, że musi ona przede wszystkim w b. szybkim tempie podnosić kulturę rolną, i to nie tylko ze względów gospodarczych lecz także politycznych. Mam na myśli ludność białoruską tych terenów, która powinna poczuć większe ciążenie do Polski jako do silniejszego ekonomicznie kraju niż do Rosji Sowieckiej. **Jestem zdania, że leży także w interesie Litwy posiadanie w Polsce silnego ekonomicznie sąsiada.**

— Jeszcze jedno małe pytanie: czy nie dopuszcza Pan rywalizacji pomiędzy Gdynią a Kłajpedą?

— Nie sądzę. Gdynia i Kłajpeda mają zupełnie różne zaplecza geograficzne, które nawzajem sobie nie przeszkadzają. Nie jestem więc skłonny dopatrywać się zjawisk konkurencyjnych pomiędzy tymi dwoma portami. Zjawiska tego rodzaju miewają wprawdzie miejsce przy wytyczaniu nowych linij kolejowych i rozgraniczaniu zaplecza dla poszczególnych portów, w danym jednak wypadku te rzeczy zdają się nie grozić.

* * *

Niezależnie od powyższej rozmowy — widać na terenie Kłajpedy żywe zainteresowanie możliwościami rozwoju wymiany gospodarczej pomiedzy Kłajpedą a Polską. Jednym z objawów tego zainteresowania jest między innymi wydanie czasopisma „Prekyba" („Handel") redagowanego przez jedego z docentów tegoż Instytutu Handlowego p. dr Sipavicziusa, specjalnego numeru (lipcowego), poświęconego wyłącznie sprawom gospodarczym Polski. Na treść tego numeru składają się: Sprawozdanie z Targów Wschodnich we Lwowie, artykuły o polskim przemyśle górniczym, żelaznym, o S. A. „Wspólnocie Interesów" itp. W końcu podane są informacje o ważniejszych miejscowościach uzdrowiskowych w Polsce (Krynicy, Iwoniczu, Ciechocinku) oraz liczne reklamy firm polskich.

J. C.

Tradycyjna już w Wilnie uroczystość powitania wracających z manewrów pułków wileńskich, transmitowana była w tym roku przez Rozgłośnię Wileńską. Przed mikrofonem Dowódca Dywizji Piechoty Legionów

Za najbliższą granicą

Ze względów formalnych

sejm litewski nie rozpatrywał projektu o amnestii

KOWNO, (PAT). Podczas wczorajszego posiedzenia Sejmu litewskiego sekretarz Sejmu oświadczył, że na ostatnim posiedzeniu sesji wpłynął **projekt ustawy o amnestii, podpisany przez dwóch b. prezydentów Litwy Stulginskisa i Grinlusa. Projekt podpisało 20.743 osób,** w tej liczbie znalazło się 1.363 podpisów osób niepełnoletnich.

Ponieważ według konstytucji, która wówczas obowiązywała, pod projektem ustawy, wręczonej sejmowi nie przez rząd ani też przez grupę posłów, powinno być conajmniej 25.000 podpisów, **projekt ten nie został poddany pod obrady.**

W dalszym ciągu posiedzenia przystąpiono do wyborów komisji petycyjnej, która załatwia badanie podań i petycje, przesyłane do Sejmu. Wybrano 7 osób, w tym prezydenta m. Kowna Merkisa, b. ministra spr. wewn. Czaplickasa oraz posła Wilejszysa.

Budowa nowej radiostacji w Litwie

KOWNO, (PAT). Budowa nowej radiostacji pod Bobtami koło Kowna oddana została — jak donosiliśmy — angielskiej firmie „Standard" za 35.808 funtów szterlingów czyli 1.057.432 litów.

Rozgłośnia będzie posiadała 60/120 kw siły. Budowa jej zostanie zakończona, za 13 i pół miesięcy.

LOURDES

(Korespondencja własna)

Wrzesień, 1938 r.

Kto przed 80 laty słyszał nazwę Lourdes? Chyba kilkaset rodzin tej wsi i okolicy. Dziś w byle wsi francuskiej czy belgijskiej (zdarza się w innych krajach) tysiące małych kapliczek-grot przypominają odległą miejscowość, ukrytą w górach Pirenejskich. Z całego świata tysiące pielgrzymek zdąża do Lourdes, by pomodlić się do Matki Boskiej tam, gdzie Ona sama rozmawiała z małą wiejską dziewczynką Bernadettą Soubirous. Poza pielgrzymkami ileż osób przybywa indywidualnie!

Pociąg „rapide", na tysiąckilometrowej przestrzeni łączącej bezpośrednio Paryż i Lourdes, jest przepełniony. Parę minut przed dojazdem do stacji przeznaczenia podróżni tłoczą się przy oknach. Pomiędzy ich głowami wyglądamy i my. W pewnej chwili na tle ciemnych lasów i gór ukazuje się duży biały kościół ze strzelistą wieżą.

— To cudowna grota i bazylika — tłumaczy nam jakiś francuski kanonik.

Kościół nagle ginie sprzed oczu. Jeszcze kilka sekund, a pociąg się zatrzymuje. Wysiadamy.

Dworzec mały, plac przed dworcem nieduży, trochę brudny. Na placu kilka autokarów, przed nimi szoferzy lub przewodnicy zachęcają do wycieczek do grot, szczytów i innych czarownych zakątków górskich.

Wybieramy się pieszo w drogę do cudownej groty. Na ulicach ruch coraz to większy, stragany z pamiątkami spychają przechodniów na jezdnię, samochody pozwalają się prześcigać pieszym. Przed mostem na małej rzece prąd ludzki się rozgałęzia: turyści jadą dalej szosą, na most skręcają pielgrzymi. Samochody muszą jechać bocznymi drogami, piesi prosto przez bramę wchodzą na teren cudownej groty.

Zaraz za ramą rozciąga się duża prostokątna płaszczyzna — park z figurami świętych. wśród których wyróżnia się szczególnie czczona figura Matki Boskiej w koronie. Na prawo za płotem i drogą stoi duży szpital, na lewo nieduży gmach muzeum. Nie brak, oczywiście, jak w całej zresztą Francji, pomnika poległych w wojnie światowej. Park ma wzdłuż paręset metrów, a gdy się kończy, następuje mało mniejszy, równy, gładki plac, otoczony z dwu stron ogromnymi ramionami półkolistego pochyłego toru (dla pieszych) prowadzącego na wysokość kopuły bazyliki dolnej. Z lewej strony placu w niszach muru pochylni ustawione są ołtarze, z prawej pod arkadami kryje się kilka biur i przejmie ku grocie .

Przechodzimy pod arkadami i mijamy ścianę bazyliki dolnej. Do stóp góry przytuliło się kilka małych domków — tu są kąpiele w cudownej wodzie. Przed domkami w małym ogródku tłum wiernych powtarza za księdzem modlitwy za chorych. Co chwila rozlegają się chóralne wezwania:

— Panie, jeśli zechcesz, wyleczysz nas!

— Panie, wysłuchaj nas!

Parę kroków dalej mijamy rurociągi odprowadzające wodę z cudownego źródła — zawsze tu tłok — wreszcie jesteśmy u celu.

Ogromne czarne głazy ponuro wystają z zieleni lasu. W małej wnęce stoi dobrze znana figura N. M. P. Niepokalanie Poczętej. Nieco niżej wnęka groty jarzy się mnogością świec. U wejścia do groty mały ołtarz zajmuje prawie całą jej szerokość. Za nim cudowne źródło, a w głębi z prawej strony kilka dużych świeczników. Wszędzie świece i świece.

U sklepienia groty i nad nią wiszą setki kul uzdrowionych cudownie kalek. Kilka metrów w lewo mała zakrystia a dalej duża tablica z wyrytymi słowami, które Najświętsza Maria Panna wypowiedziała do małej Bernadetty. Z lewej strony ambona.

Właśnie ksiądz odprawia Mszę św. Po Komunii św. podchodzą ludzie z prawej strony przez wąskie przejście między amboną a barierą z prawej strony, odchodzą z lewej koło zakrystii.

Przed grotą przestrzeń zaznaczona linią ławek jest przeznaczona dla chorych, dalej modli się tłum. Miejsca jest niewiele, gdyż o kilkanaście metrów od podnóża góry przepływa rzeka wzdłuż całego terenu groty. Porządku pilnują członkowie Bractwa; oznaką ich są pasy do przenoszenia chorych. Pomaga im kilku skautów.

Nie mają oni spokoju. Lourdes szczególnie słynie z cudownych uzdrowień. Chorzy więc są tu ludźmi uprzywilejowanymi. Dla nich odbywa się połowa nabożeństw, im się wszędzie ustępuje miejsca, wciąż się ich przywozi i odwozi. A ilość ich jest ogromna. Aż dziw, skąd się ich tyle bierze!

Nad grotą kilkadziesiąt metrów wyżej, znajduje się główny ołtarz górnej bazyliki. Ażeby tam się dostać, trzeba wrócić na plac przed bazyliką dolną i po torze pochyłym albo schodami wejść najpierw na taras, leżący za tą bazyliką, a powyżej jej kopuły. Stamtąd jest wejście do krypty, a dopiero kilkanaście stopni wyżej leży wejście do kościoła.

Ani bazylika dolna (bizantyjsko-romańska) ani bazylika górna (gotycka) nie zachwycają pięknem swej architektury. Są natomiast urządzone bogato i co jest najbardziej charakterystyczne, zawieszone są mnóstwem wotów. Francuzi nie znają względnie nie lubią srebrnych czy złotych serc, figur, tabliczek itp., do jakich oko nasze przyzwyczaiło się np. w Ostrej Bramie. Wota u nich to przeważnie marmurowe tabliczki z napisem: „Dziękuję", „Z podziękowaniem" itp. Zdarzają się często także wota w formie figurek woskowych czy stearynowych, zawieszanych dokoła ołtarzy, jak u nas zabawki na choince.

W bazylice w Lourdes marmurowe tabliczki dziękczynne pokrywają niemal całe ściany, a oprócz nich jest także dużo ram, kryjących pod szkłem wstęgi i krzyże Legii Honoro

Najmniejsze armie świata

Armia, która ma jeden karabin — Każdy musi być generałem - „Dotknij mnie, jeśli się odważysz" — Wojsko w zbrojach średniowiecznych — Pułk złożony z jednego żołnierza — Prywatne armie w Anglii

W okresie ciężkiego przesilenia, gdy wszystkie wielkie państwa zbroją się na wyścigi, a wielka armia jest najcięższym argumentem politycznym, warto na chwilę dla kontrastu przenieść się do małych pań stewek i przypatrzyć się ich miniaturowym

ARMIOM — ZABAWKOM.

Księstwo Lichtenstein ma niespełna 60.000 mil kwadratowych, a obszaru tego broni armia składająca się z 7 ludzi i dysponująca 1 karabinem, który ma już 100 lat. Wobec tego trudno oczekiwać, aby armia ta mogła dokonać jakichś nadzwyczajnych czynów wojenych. W dziejach jednak bywało inaczej, a nazwisko książąt Lichtensteinów związane jest z dziejami niejednej wojny. Jeszcze 60 lat temu Księstwo Lichtenstein miało armię ogromną, złożoną z 80 żołnierzy, trębacza i kapitana. Armia ta wzięła w r. 1866 udział w wojnie austriacko-pruskiej po stronie Austrii. Wraz z armią gen. Benedeckiego pokonana została pod Sadową i uległa rozwiązaniu. Czapka i karabiny żołnierzy, trąbkę i szablę kapitana można oglądać w zamku książęcym w Vaduz, w stolicy liczącej 1.700 mieszkańców.

REPUBLIKA MURZYŃSKA HAITI

jest znacznie większa od księstwa Lichtenstein, ale armia jego jest jeszcze bardziej oryginalna. Liczy ona w obecnej chwili 6.500 generałów, 7.000 pułkowników i 6.500 majorów. Nie można wyjść z armii, nie zostawszy uprzednio generałem, wskutek czego w każdej wsi i miasteczku jest po paręset czynnych lub byłych generałów.

Cztery lata temu mała republika górska Andorra zorganizowała armię, złożoną z wodza naczelnego, wybieranego w powszechnym głosowaniu, z 4 oficerów sztabowych i 6 kaprali po jednym na każdą dolinę. Wszyscy wyborcy są żołnierzami, a na guzikach ich mundurów widnieje dumny napis: „Dotknij mnie, jeśli się odważysz!". Co roku odbywają się egzaminy z umiejętności strzelania. Mieszkańcy Andorry są śmiałymi góralami, zajmującymi się bardzo chętnie przemytnictwem. W kraju, niezwykle górzystym, istnieje tylko jedna droga, a poza tym komunikacja odbywa się na ścieżkach górskich.

Malutka

REPUBLIKA SAN. MARINO

we Włoszech ma 61 km² powierzchni i 14.000 mieszkańców, z których każdy od 16 do 60 roku życia jest jej żołnierzem. Gdyby się dało uzbroić tę armię i wyżywić, to mogłaby stanowić wcale znaczną siłę ze względu na niedostępny górski teren, na którym znajduje się mała republika. Istnieje ona od IV wieku naszej ery i zachowała swoją nominalną niezależność.

Małą,

DEKORATYWNĄ ARMIĘ MA WATYKAN.

W skład jej wchodzą Szwajcarzy papiescy, których jest obecnie 120. Mundury ich są czerwone. żółte i czarne, uzbrojeni są w halabardy. Armia ta powstała na podstawie układu zawartego przez papieża Juliusza II z kantonami szwajcarskimi Zurychu i Lucerny, które obowiązały się dostarczyć papieżowi straży złożonej z 250 żołnierzy.

W północnej Nigerii w Afryce istnieje

GWARDIA EMIRA JOLI

złożona z 17 jeźdźców, noszących zbroje pochodzące jeszcze z czasów wypraw krzyżowych, które jakimś dziwnym trafem zawędrowały do Afryki. W północnej Irlandii istnieje pułk konenj milicji złożony z jednego jeźdźca. Jeźdźcem tym jest sir Romuald Ross, który jest równocześnie posłem do parlamentu. Niedawno zainterpelowano ministra wojny, po co się utrzymuje ten dziwaczny pułk. Minister odpowiedział z humorem właściwym Anglikom, że napewno z pułku tego nie ma żadnego pożytku, ale z drugiej strony istnienie jego nikomu w niczym nie zawadza.

W Anglii istnieje jeszcze na mocy tradycji kilka malutkich

ARMIJ PRYWATNYCH

przypominających papieską. Jedna z nich znajduje się pod rozkazami księcia d'Atholl. Składa się z 250 żołnierzy, a powstała na mocy przywileju udzielonego w r. 1845 przodkowi księcia przez królową Wiktorię w czasie jej bytności w zamku książęcym. Młoda królowa tak była ujęta świetnym przyjęciem, że udzieliła księciu d'Atholl i jego rodzinie prawa utrzymywania własnym kosztem trzech kompanij piechoty. Armia ta jest niezależna od angielskiego ministra wojny.

Niezależną również od władz wojskowych angielskich jest 6-osobowa armia księcia Portland, stanowiąca garnizon w jego dobrach w Wolbeck. Mundury armii są ciemno-niebieskie, guziki srebrne, skórzane kapelusze przypominają nakrycia głowy żandarmów francuskich za czasów Napoleona III. Armia ta poluje na kłusowników, czuwa nad niezwykle cennymi zbiorami księcia Portland i nad gośćmi zwiedzającymi te zbiory.

W dzisiejszych groźnych czasach malutkie te armie są dziedziną niefałszowanego pacyfizmu, niepozbawionego nieraz pewnej dozy humoru.

M. R.

Nagrody Nobla w 1938 r.

SZTOKHOLM. Fundacja Nobla ogłosiła swój rocznik na 1938 r. Jak wynika z ogłoszonych tam danych, w końcu 1937 r. fundusze fundacji wynosiły 32.811.120 koron. Wysokość nagród w roku bieżącym wyniesie 155.077 koron każda.

Następujące instytucje przyznawać będą nagrody: w dziale fizyki i chemii — akademia nauk (Vetenskapsakademien), w dziale fizjologii i medycyny (jedna nagroda) — fakultet medyczny w Sztokholmie (Instytut Karolinski) i w dziale literatury — akademia szwedzka.

Instytut Karoliński ogłosi nazwisko laureata najpóźniej 31 października, a akademia nauk — 15 listopada.

W sezonie marynat

Teraz właśnie rozpoczął się sezon przygotowywania na zimę konserw i marynat. Nie będziemy tu podawali szczegółowych przepisów, gdyż Panie Gospodynie znajdą w każdej książce kucharskiej.

Przypominamy tylko o ważnym wskazaniu, które decyduje o trwałości, smaku, zapachu i wyglądzie konserw i marynat.

A więc: najlepszym octem do marynat jest ocet przygotowany z **esencji octowej 80%, wyrabianej przez Zakłady Chemiczne „GRODZISK" ze znakiem „RAK"** na buteleczce. **Jest to ocet czysty, bezbakteryjny, trwały i tani.**

Bezpłatne przepisy przygotowywania marynat otrzymać można w każdym sklepie kolonialnym.

Do marynat używa się octu mocnego, rozcieńczając jedną dozę esencji octowej jedenastoma częściami wody. Tym mocnym octem zalewa się marynaty i konserwy i potem już nie gotuje się, gdyż ocet utraciłby wiele ze swojej mocy.

Esencja octowa ma tę dogodność, że nie zajmuje wiele miejsca, a przy tym ocet z esencji jest równie zdrowy jak i spirytusowy, co zostało stwierdzone w Urzędowym Spisie Leków.

Przypominamy jeszcze, że do odmierzania zarówno octu spirytusowego jak i esencji oraz przyrządzania konserw nie trzeba używać naczyń metalowych.

ŻART NA STRONIE

Spotkania z książkami

Pewnego dnia lipca — pięcioletni brzdąc — od rana kaprysiłem. To kolor nieba mi się nie podobał, to buciki tatusia i jabłonie w sadzie; zwymyślałem piec kuchenny, nastraszyłem dziadka z portretu, wiszącego spokojnie w salonie.

Mateńka — w celu przebłagania, rozmaitych imając się środków, sięgnęła do oszklonej biblioteczki i poraz pierwszy w moim krótkim a doniosłym (?) życiu zaproponowano mi książkę. Spasiona, w czerwonym kaftanie ze skóry

— Janeczek obrazki przegiądnie... a może lepiej truskawek trochę z cukrem zje?

Nie wiem, jakimi kryteriami powodowany, z dwojga złego wybrałem wówczas truskawki.

* * *

Mając lat dziesięć, ślęczałem zaciekle — jak każdy na pewnym poziomie kulturalnym znajdujący się rówieśnik — nad przygodami zręcznych Indian i niemniej zręcznych „białych twarzy", przedzierałem się ścieżkami nieustraszonych traperów, na lądzie Australii ciskałem bumerangi, byłem wrogiem wszelkich ciemiężycieli, przyjaźniłem się na śmierć i życie z rudowłosymi dziewczynami z farm.

Po tych, że tak powiem, przygotowaniach teoretycznych przyszła, oczywiście, kolej na praktykę.

* * *

Praktyka trwała kilka lat. Zapomniałem o książkach na dobre (podręczników gimnazjalnych nie zaliczaliśmy do książek, były one w naszej gwarze „niebezpieczeństwem drukowanym").

Aż raz złośliwie zalałem atramentem coś ze 20 tomów Dumasa (nie pamiętam już ojca czy syna?), będących własnością znienawidzonego pana dyrektora. Odpokutowali za to niżej wymienieni. moja skóra z jednej strony, a portmonetka rodzica z drugiej strony.

Poplamiony Dumas został u nas.

Patrząc na te książeczki, krzywiłem się niemiłosiernie. Jesienią jednak bezustanne deszcze sprawiły, że przeczytałem je wszystkie. Od tektury do tektury. Okładki bowiem — wbrew utartemu powiedzonku — miały z tektury, nie zaś z desek.

* * *

Nawet ten, kto nie przeżywał, korzystając z pomocy samej tylko wyobraźni, może łatwo zdać sobie sprawę z tego, czym jest pierwszy zawód miłosny...

No, więc proszę, czym? Myślami o samobójstwie (koniecznie w cichych wodach jeziora, lub za pośrednictwem sztyletu hawajskiego!), rozpaczą, brakiem apetytu, melancholią, unikaniem fryzjera, oczami podkrążonymi (węglem!), ponurym milczeniem i zadumaniem (w czasie gdy nas obserwują)...

Mój pierwszy zawód miłosny skończył się jeszcze gorzej. (Tak mi się wtedy przynajmniej, osiemnastolatkowi, zdawało). Zacząłem przepadać za książkami. Poważnymi i żartobliwymi, smutnymi jak noc i jasnymi jak słońce, głębokimi jak oceany i płytkimi jak przemówienia na akademiach. Nie dzieliłem książek na dobre lub złe. Rozróżniałem jedynie dobrze lub źle napisane.

I to było moje z książkami ostatnie spotkanie. Ostatnie, bo odtąd nie spotykam się z nimi z tej prostej przyczyny, że w ogóle się nie rozstajemy.

Muszę jeszcze dodać, że kiedy przepaliły się pierwsze czytelnicze namiętności, przyszła kolej na umiarkowanie. Dlatego dziś twierdzę, że książka — pomijając już te sytuacje, w których jest jedyną wydatną pomocą, środkiem, ostoją — w niczym nie przeszkadza. Można być mężem, motocyklistą, nurkiem, oddanym przyjacielem swoich przyjaciół, krewniakiem, dziennikarzem nawet, — a zarazem książce dochować wzajemnej wierności i sprzymierzeństwa, ze skutkiem wypróbowanego w ogniu tylu różnych powikłań życiowych.

Jan Huszcza.

Niewidomi w Polsce

W Polsce jest, o ile niedość dokładne dane statystyczne pozwalają na obliczenia, conajmniej dwadzieścia kilka tysięcy niewidomych. Jedni z nich stracili wzrok w wieku młodzieńczym lub dojrzałym, inni są niewidomi od urodzenia lub stracili wzrok w pierwszych latach życia, często wskutek obciążeń dziedzicznych. Dzieci niewidomych w Polsce jest kilka tysięcy.

Panuje u nas dość rozpowszechnione mniemanie, że niewidomy jest niezdolnym do niczego kalką, beznadziejnym ciężarem rodziny i społeczeństwa. Tymczasem doświadczenie krajów zachodnich stwierdziło, że tak nie jest. Jeśli otoczyć niewidomego umiejętną opieką, to można dać mu wykształcenie ogólne i fachowe w niejednej dziedzinie, a w ten sposób uczynić go zdolnym do pracy i zarówno jemu odjąć najbardziej ciążące poczucie swej bezużyteczności, jak i społeczeństwu

UMNIEJSZYĆ CIĘŻARU.

Opieka nad niewidomymi w Polsce stoi na niskim poziomie. Zaledwie paręset dzieci kształci się w istniejących szkołach dla niewidomych, niewielu więcej dorosłych korzysta z pomocy zakładów specjalnych lub towarzystw. Iluż za to spotkać można niewidomych żebraków, iluż z nich zdanych jest na łaskę obcych, lub niezawsze życzliwie usposobionej rodziny.

W roku 1910 powstało Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi. Zadaniem Towarzystwa jest otoczyć opieką wszystkie kategorie niewidomych, od najmłodszych lat życia aż do śmierci, czy to kształcąc ich i gdy dorosną dostarczając im pracy w zakładach specjalnych, czy też, gdy opuszczą zakłady — opiekując się nimi na terenie ich rodzin przez pośrednictwo w pracy, organizowanie warsztatów, ułatwianie zbytu wyrobów itd. Towarzystwo dąży przede wszystkim do tego, aby uczynić z niewidomego

JEDNOSTKĘ MOŻLIWIE SAMODZIELNĄ I SAMOWYSTARCZALNĄ.

W tym celu utrzymuje ono w osiedlu Laski pod Warszawą cały szereg zakładów, a więc: przedszkole, szkoły powszechne dla chłopców i dziewcząt, dwa gimnazja rzemieślnicze, szkołę dokształcającą z warsztatami, oddział dla niewidomych niedorozwiniętych, internaty. Dzieci i młodzież niewidoma z całej Polski, z Wileńszczyzny również, otrzymuje tu naukę, wychowanie i przygotowanie do pracy zawodowej. Dorośli wyszkoleni fachowo pracują w zawodach im dostępnych, niezdolni do pracy otrzymują opiekę w przytułku. Towarzystwo prowadzi również patronaty, których zadaniem jest jak najbardziej wszechstronna i zindywidualizowana pomoc niewidomym zamieszkałym poza zakładami Towarzystwa. Patronaty takie istnieją w Laskach, Warszawie, Chorzowie, Poznaniu, Krakowie i Wilnie. Od roku 1936 działalność Towarzystwa objęła cały Śląsk.

Niewidomi przeważnie pochodzą ze środowisk niezamożnych lub zupełnie biednych, za niewielu wychowanków Towarzystwo otrzymuje całkowitą opłatę.

W takich warunkach Towarzystwo musi walczyć z ogromnymi trudnościami materialnymi, zarówno w działach opieki otwartej jak i w działach opieki zamkniętej. Środki na utrzymanie czerpie przede wszystkim z ofiarności publicznej i wciąż musi o nią zabiegać dla pokrycia stałych a niezbędnych wydatków.

W tym celu uzyskało od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych pozwolenie na zorganizowanie kwesty na terenie całej Polski w dniach 17, 18 i 19 września rb.

Mając pod opieką niewidomych ze wszystkich okolic kraju — z Wileńszczyzny również — Towarzystwo zwraca się do całego społeczeństwa z apelem gorącym o poparcie i pomoc choćby naiskromniejszą.

Połowa dochodu brutto z kwesty ulicznej jest przeznaczona dla wileńskiego Kuratorium Opieki nad Ociemniałymi.

wej, odznaczenia wojskowe, naramienniki, dyplomy itd. a nawet... fotografie ofiarodawców.

Wszystkie budowle na terenie cudownej groty są jakby przytulone do wyniosłej góry, która także jest częścią tegoż terenu, a została wykorzystana na wspaniałą drogę Krzyżową. Początek tej Kalwarii lurdeńskiej znajduje się na wysokości dachu górnej bazyliki, a jeszcze zaledwie w połowie góry.

Na początku jej są cudowne stopnie, na które — jak w wieży koło kościoła św. Anny w Wilnie — trzeba wchodzić na kolanach. Dalej następuje 14 stacyj. Kapliczek nie ma. Wprost na ziemi stoją bronzowe figury naturalnej wielkości. Są to wspaniałe dzieła sztuki, a zostały ufundowane częściami przez poszczególne diecezje francuskie, a niektóre przez obce narody (Belgów, Węgrów). Droga krzyżowa wije się i wspina aż na szczyt góry, gdzie się znajduje stacja ukrzyżowania Pana Jezusa. Ostatnia stacja jest nieco niżej; na grób Chrystusa została wykorzystana naturalna, kilkumetrowej wysokości, wąska szczelina skalna.

Chociaż urządzenie stacyj mocno pobudza do rozmyślania o Męce Pańskiej, oko co chwila odrywa się od Kalwarii i ucieka w dal, by się napawać niezrównanym widokiem. Góra Kalwarii stanowi jakby jedną z baszt wejściowych do ogromnej doliny w kształcie leja. Po przeciwległej stronie góra nieco wyższa, a tuż przy niej przykucnęło małe wzgórze z zamkiem rycerskim z czasów Karola Wielkiego. Domy Lourdes tworzą w dolinie jasną plamę, poszarpaną na brzegach ciemnymi kępami lasów. Stopniowo domy nikną, dolina nieco się wznosi ku górze i olbrzymim lejem kryje się hen wśród szczytów, których wierzchołki giną w chmurach i tylko chwilami ukazują płaty wiecznego śniegu.

Nad doliną w odległości kilometra kolejka linowa ułatwia turystom wdrapanie się na sąsiedni szczyt.

Schodząc z góry omijamy plebanie, biura itp. i zatrzymujemy się na górnym tarasie. Dokoła parku i placu odbywa się właśnie procesja z Najświętszym Sakramentem. Udział w niej biorą trzej biskupi; ponad 100 księży, a na rzeszę wiernych złożyło się kilka pielgrzymek; wśród nich jedna — szwajcarska z Genewy. Błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem będzie udzielone od progu bazyliki dolnej.

Przed odejściem jeszcze raz zawracamy do groty. Pomimo, że właśnie odbywa się procesja i tu wciąż jest dużo ludzi. Jedni klęczą przed ołtarzem groty, inni dalej siedzą lub stoją przy murze, chroniącym przed urwistym brzegiem rzeki, niektórzy się kryją pod parasolami (właśnie deszcz zaczął kropić). Modlą się wszyscy, — tu nie sposób się nie modlić.

— I u nas — mówi jeden z księży z Wilna — są cudowne miejsca: Ostra Brama, Częstochowa, ale u nas to są cudowne **miejsca,** a tu jest cała cudowna **miejscowość.**

Dobrze jest duszy w tym domu Matki Bożej, ale czas nagli. Trzeba jechać dalej. W drodze na stację mijamy duży kamienny pomnik. Na szczycie posąg małej dziewczynki w wiejskim stroju. To Bernadecie Soubirous wystawiło rodzinne miasto.

Z okien wagonu jeszcze ostatni rzut oka na cudowną grotę a potem już tylko pola kukurydzowe i winnice. Zbocza wzgórz porosłe lasami, w których napróżno by się szukało sosen i świerków. Szczyty Pirenejów co raz bardziej zacierają się w oddali i we mgle. Gdy wreszcie zmrok zaciera wszelkie krajobrazy, w uszach silniej rozbrzmiewać zaczyna echo śpiewu pielgrzymów, a przez nie przebija błagalne wołanie:

— Seigneur, si Vous voulez, Vous pouvez nous guérir.

sss.

Pismo b. wariatów

W stanie Illinois (USA) ukazał się pierwszy numer nowego czasopisma wydawanego przez byłych pacjentów zakładów dla obłąkanych. W artykule wstępnym redakcja podkreśla, że dzięki dzisiejszemu stanowi medycyny, a w szczególności dzięki stosowaniu insuliny i metrażolu, można wyleczyć wielu ludzi, którzy dawniej uchodziliby za nieuleczalnie chorych umysłowo. Niestety często na drodze ku ponownemu wejściu w skład społeczeństwa ludzi zdrowych stoi przesądne odnoszenie się do dawnych pacjentów zakładów dla umysłowo chorych.

Nowe to, niezwykle oryginalne pismo nosi tytuł „Lestand Feund" (Zgubione i odnalezione).

Z BIULETYNU PRASOWEGO IV-CH TARGÓW PÓŁNOCNYCH.

Sprostowanie omyłek. W „Biuletynie Nr 6" zakradły się następujące omyłki na stronie 1-szej, wiersz 7-my od dołu zamiast „dykty" ma być: **„rękawiczki skórzane".** Subtelna pomyłka.

Vice-targi Północne w Wilnie

Wczoraj na nowych terenach na końcu ul. Wiwulskiego o godz. 11 w obecności p. marszałka Aleksandra Prystora p. wiceminister przem. i handlu Sokołowski dokonał dawno zapowiedzianego otwarcia. Z ramienia miejscowych władz administracyjnych i samorządowych uczestniczyli w uroczystości pp. wicewojewoda Rakowski i wiceprezydent Nagurski. Zauważyliśmy również p. wicestarostę Zabielskiego. Rolę gospodarza pełnił prezes imprezy p. wiceprezydent Grodzicki.

P.p. minister przemysłu i handlu, wojewoda wileński i prezydent miasta Wilna oraz starosta niestety osobiście nie mogli przybyć na tę uroczystość otwarcia — vicetargów.

Może i słusznie zrobili. Bo to, co oczy zwiedzających widzą na doskonale wybranym i rokującym duże na dzieje na przyszłość placu przyszłych imprez i wystaw w Wilnie, nie zasługuje na miano wielkich dorocznych *targów* w dwustu kilkodziesięcio tysięcznym mieście, o takich tradycjach i takich ambicjach, jak Wilno.

Nie są to żadne targi tylko coś zamiast targów, jakieś vicetargi czy też w ogóle vitze. Magnam partem atrakcji stanowi bowiem luna park i różne cuda — wynalazki z zakresu gospodarstwa domowego, stanowiące normalnie monopol handlu najbardziej krzykliwych spośród różnego typu jarmarcznych komiwojażerów.

Komunikat oficjalny miejscowej PAT vicetargi tak charakteryzuje:

Tegoroczne IV Targi Północne wznowione po 5-letniej przerwie odbywają się na nowym terenie wielkości 8 ha, położonym między ulicami Legionową, Wiwulskiego i Szeptyckiego.

Hasłem tegorocznych Targów jest

PRZYGOTOWANIE SIĘ DO TARGÓW STAŁYCH,

rokrocznie odbywanych, które z powodu poprawiającej się koniunktury gospodarczej mogą się stać imprezą ekonomiczną nawet o charakterze międzynarodowym.

A więc tak jak powiedzieliśmy — próba generalna, ćwiczenie dla nabrania wprawy takie niby targi zamiast targów prawdziwych, czyli vicetargi.

PAT wyjaśnia, że:

W przeciwieństwie do Targów poprzednich, które organizował każdorazowo komitet, tegoroczne Targi organizuje Towarzystwo Targów Północnych, którego członkami założycielami są: Zarząd Miasta Wilna, Izba Przemysłowo-Handlowa, Izba Rolnicza i Izba Rzemieślnicza.

Towarzystwo, wychodzące z założenia, że położenie Wilna na drodze tranzytowej pomiędzy resztą Polski, zwłaszcza uprzemysłowionej, a krajami Nadbałtyki jest szczególne, jeśli chodzi o znaczenie gospodarcze — ma ambicie i będzie czynić o to starania, aby charakter Targów Północnych uczynić już w roku najbliższym międzynarodowym. Już i Targi obecne, w przeciwieństwie do poprzednich, (70 proc. wystawców z terenu ziem półn.-wsch.)

ZMIENIŁY SWÓJ CHARAKTER Z REGIONALNEGO NA OGÓLNOPOLSKI,

jak świadczy o tym udział procentowy innych dzielnic Polski: województwa centralne — 20, zachodnie — 18, południowe — 15 proc.

I ma bodaj zupełną słuszność. Działy wytwórczości regionalnej. jak gdyby wstydzą się swej regionalności. Z tej racji mamy nad jednym ze stoisk taki tytuł HAFTY KASZUBSKO-WOŁYŃSKIE. Gdzie Rzym, gdzie Krym, a gdzie pipidówka, w której produkują taki uniwersalny regionalizm. Express z nadpisem Madryt — Władywostok — Szanghaj — Bombai — Buenos-Aires, gdyby się znalazł na tej wystawie w dziale kolejnictwa mniejszą sensację by wzbudzał niż te *regionalne* hafty.

Tymczasem jednak lokomotyw oczywiście wcale tam nie ma, a spośród stoisk na tej *nie regionalnej* imprezie wyróżnia się dodatnio właśnie wytwórczość miejscowa.

Nazewnątrz zwraca uwagę oryginalny pawilon nowopowstałej huty szklanej w Woropajewie a wewnątrz w głównym pawilonie jest bezkonkurencyjne pod względem estetycznego wyglądu i szlachetnego piękna eksponatów stoisko Bazaru Przemysłu Ludowego.

Ono skupiło największe zainteresowanie publiczności uczestniczącej w otwarciu. Tylko, że grzechem śmiertelnym przeciwko estetyce i popieraniu wytwórczości ludowej jest umieszczanie wpobliżu tego rodzaju stoisk tandetnej jaskrawizny gliniańskiej, pseudozakopiańszczyzny i haftów „kaszubsko-wołyńskich".

Niezmiernie interesujący, choć nie należy to ściśle do Targów, jest pawilon z wystawą higieny i zdrowia.

Wystawa ta doprawdy może być wzorem pod względem umiejętności, celowości i estetyki w urządzaniu wystaw.

Należy się prawdziwa wdzięczność prof. dr Pawlasowi komisarzowi Ubezpieczalni dyr. Galińskiemu i dr Szniolisowi, że tę wystawę wespół z ZUS w Warszawie u nas urządzili.

Jeżeli do tych kilku niewątpliwych atrakcji wartych ujrzenia, dodamy, że teren wystawy jest miły, że posiada instytucje o charakterze rozrywkowym i gastronomicznym, że leży wcale nie tak daleko od centrum, że zarząd miejski dowcipnie skierował, aż przed bramę wyjściową linię autobusową nr 3 to w sumie mimo, że to są tylko *vicetargi* okaże się jednak... że warto je zwiedzić. Warto zwiedzić zwłaszcza wszystkim patriotom naszego miasta, którzy napewno się ucieszą, widząc jak to ten sprytny Zarząd Miejski pod pretekstem wicetargów uporządkował i wprost można powiedzieć odkrył całkiem nową i nienajgorszą dzielnicę naszego grodu.

Pod tym względem to doprawdy nie ma czego się wstydzić i zasłaniać wiceprezydentami. Pan prezydent Maleszewski bowiem może śmiało wyjść sam na chwilowo dość pusty niezabudowany plac przedwystawowy i zebrać zasłużone oklaski od publiczności, której już wczoraj w dniu otwarcia kręciło się tam nie mało.

Sic.

Stan zatrudnienia w Polsce

Według ostatnich obliczeń na dzień 1 sierpnia rb., w górnictwie na terenie całej Polski zatrudnionych było 107.376 robotników, w hutnictwie 53.749, w przemyśle przetwórczym 666.427 osób oraz w elektrowniach i wodociągach 9.551 osób. Cyfry te dotyczą zakładów zatrudniających normalnie 20 i więcej robotników, oraz obejmują robotników dodatkowych ,jak stróżów, woźniców itp. oraz robotników urlopowanych i chorych.

Z ogólnej liczby robotników, zatrudnionych w przemyśle przetwórczym, przypada na przemysł metalowy 164.217 osób, na włókienniczy 154.775, na mineralny 81.213, drzewny 56.516, spożywczy 54.727, chemiczny 49.244, budowlany 38.070, elektrotechniczny 17.585, papierniczy 16.911, poligraficzny 12.381, odzieżowy 14.291 oraz na przemysł skórzany 6.977 robotników.

W porównaniu ze stanem z dnia 1 sierpnia ub. r. zaobserwowano we wszystkich wymienionych wyżej gałęziach pracy zwiększenie się ilości zatrudnionych robotnitów. Spadek wykazały jedynie przemysł skórzany i drzewny. Również w porównaniu ze stanem sprzed miesiąca, tj. na dzień 1 lipca rb. **zanotowano wzrost zatrudnienia.** Jedynie w przemyśle spożywczym i odzieżowym liczba zatrudnionych robotników uległa pewnemu zmniejszeniu.

Na dzień 1 sierpnia rb. czynnych było w przemyśle przetwórczym ogółem 5.131 zakładów pracy, **nieczynnych zaś 871 przedsiębiorstw.**

Akcja leczniczo-wypoczynkowa

Od paru lat szereg instytucji organizuje u nas latem i zimą imprezy wypoczynkowe na najdogodniejszych warunkach. Zarządy Miejskie wkładają dużo energii w organizowanie pracowniczych urlopów, Liga Popierania Turystyki, zwłaszcza w tym roku rozwinęła ożywioną działalność ryczałtowych pobytów w uzdrowiskach. Ubezpieczalnie Społeczne wysyłają co roku setki i tysiące robotników, pracowników młodocianych i umysłowych na swe kolonie wypoczynkowe.

ZUS obecnie jest na ukończeniu sprawozdania ze swej, po raz pierwszy w tym roku podjętej akcji leczniczo - wypoczynkowej dla pracowników fizycznych, w ramach której, ze specjalnie na ten cel preliminowanych funduszów, stworzono dla 995 ubezpieczonych możliwie najlepsze warunki wypoczynkowego 2-tygodniowego pobytu. Jest to działalność na naszym terenie nowa, podjęta jako swego rodzaju eksperyment, który zakończył się całkowitym sukcesem.

Obozy leczniczo - wypoczynkowe zorganizował ZUS łącznie z Wydziałem Oświaty i Kultury Zarządu m. st. Warszawy dla 600 mężczyzn i z Towarzystwem Krzewienia Kultury Fizycznej Kobiet dla 325 kobiet. Udzielono również specjalnej subwencji Ubezpieczalni Społecznej w Zamościu, która podjęła się wykonania tej akcji na własnym terenie dla 70 ubezpieczonych. Z preliminowanych około 50 tys. zł, 995 robotnic i robotników z Białegostoku, Krakowa, Łodzi, Poznania, Tomaszowa M. i Warszawy, spędziło urlop w warunkach, przeciętnie biorąc, dla nich nieosiągalnych: bezpłatny pobyt, zdrowy tryb życia, urządzenie obozu, jego charakter leczniczego wypoczynku. Tow. Krzewienia Kultury Fizycznej Kobiet zorganizowało obozy w Wyszkowie n. Bugiem i koło Karwiny n. morzem, 7 kolejnych turnusach Wydział O. i Kult. Zarządu Miejskiego miał jeden obóz w Kościeliskiej, w 5 turnusach. Regulamin wszędzie obowiązywał ten sam. organizacja wyżywienia, starannej opieki lekarskiej itp. na ogół się nie różniła. zapewniono ponadto uczestnikom szereg nadprogramowych przyjemności, jak wioślarstwo, nauka pływania itp.

Wysłani wywieźli z obozów jak najlepsze wspomnienia, raporty lekarzy podkreślają zgodnie doskonały wpływ odpoczynku i trybu życia na dobre samopoczucie i poprawę w stanie zdrowia uczestników. Wyniki tej akcji wczasowej, stanowiącej zaledwie część ogólnej działalności wypoczynkowej, kolonijnej i półkolonijnej Ubezpieczeń Społecznych otwierają na lata następne widoki dalszego jej rozwoju i podjęcia w znacznie już szerszym zakresie.

W przyszłym tygodniu rozpoczną się spisy wyborców do Sejmu

Magistrat m. Wilna przygotowuje się obecnie do przeprowadzenia czynności, związanych z wyborami do Sejmu. Obecnie uporządkowywane są kartoteki mieszkańców Wilna. W przyszłym tygodniu od soboty rozpocznie się w Magistracie spis osób uprawnionych do głosowania w wyborach do Sejmu. Po sporządzeniu spisów wyborców zostaną one wyłożone do publicznego wglądu.

Pracami kierować będzie wydział administracyjny Zarządu miasta pod kierownictwem p. Jana Piątkowskiego. Bezpośrednie kierownictwo spisów najprawdopodobniej obejmie kierownik wydziału ewidencji ludności Magistratu p. Grzesiak.

Dziś początek zbiórki

Niewidomi są nieszczęśliwi, ale promień szczęścia może dać im praca. Aby jednak praca stała się szczęściem, dostępnym dla niewidomych, muszą być wpierw do niej przygotowani i odpowiednio wykształceni.

W tym pomaga im Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Laskach, które jednak nie ma odpowiednich funduszów, ale otrzyma je niewątpliwie od Społeczeństwa podczas ogólnopolskiej zbiórki w dniach 17, 18 i 19 września.

Nikogo z nas nie zbraknie wśród ofiarodawców!

Choroby zakaźne na Wileńszczyźnie

Wedle wykazu zachorowań i zgonów na choroby zakaźne i inne, występujące nagminnie, w wojew. wileńskim zanotowano w czasie od 4 do 10 bm. 101 wypadków jaglicy, 31 (w tym 1 zgon) krztuśca, 30 (w tym 1 zgon) duru brzusznego, 20 (w tym 2 zgony) gruźlicy, 17 błonicy, 9 (w tym 1 zgon) róży, 9 płonicy, 4 (w tym 1 zgon) czerwonki, 3 wodowstrętu, 2 odry, 2 grypy, 1 nagm. zapalenia opon mózg.-rdzen., 1 zakażenia połogowego, 1 tężca.

Wilnianin zdobył I-sze miejsce w rajdzie „Szlakiem Marszałka"

Z ogłoszonych przez organizatorów raidu „Szlakiem Marszałka" wyników, dowiadujemy się, iż pierwsze miejsce w klasie „B" zajął młody zawodnik wileński z Klubu Motocyklowego Z. S. Stanisław Alchimowicz na motocyklu „Royal Enfield" 250 cc. zdobywając regulaminową nagrodę pieniężną w wysokości zł 200, oraz nagrody firm „Vacuum Oil Company" i „Leban Trading Company".

Podkreślić należy, iż Alchimowicz zaledwie przed rokiem zapoznał się z motocyklem i raid „Szlakiem Marszałka" był jego pierwszym raidem. Zasłużone zwycięstwo stawia go w rzędzie czołowych motocyklistów wileńskich.

Wystrzałem w głowę pozbawił się życia

W kolonii Cieszkiele, gm. żyrmuńskiej Aleksander Łoszkiewicz wystrzałem z obciętej strzelby w głowę pozbawił się życia. Łoszkiewicz był stałym mieszkańcem Lidy i w kolonii Cieszkiele, gdzie popełnił samobójstwo, bawił u swych krewnych. Z pozostawionego listu do rodziny wynika, że przyczyną desperackiego kroku była przewlekła choroba a w związku z tym złe współżycie z żoną.

Romantyczna eskapada 14-letniego ucznia

Do policji wpłynęło zameldowanie o zaginięciu 14-letniego ucznia Edwarda Kubickiego zam. u rodziców przy ulicy Nikodemskiej 14.

Chłopiec zbiegł z domu, zabierając walizę, tekę skórzaną oraz inne rzeczy, co nasunęło przypuszczenie, że wyjechał z Wilna na poszukiwanie przygód.

Policja rozesłała listy gończe. (c).

Znowu ucieczka nieletniego z zakładu im. Zubowicza

Wczoraj podaliśmy o ucieczce trzech wychowanków z zakładu im. Zubowicza przy ul. Jakuba Jasińskiego 20.

W sobotę do policji wpłynęło nowe zameldowanie kierownictwa zakładu o ucieczce jeszcze jednego wychowanka. Jest nim 13-letni Zdzisław Gajecki. Policja zarządziła poszukiwania. (c).

Koncert Paderewskiego przez radio

WARSZAWA, (Pat). 25 września o g. 8 wieczorem Polskie Radio transmitować będzie ze studia w Lozannie koncert w wykonaniu Ignacego Paderewskiego.

Decyzja Paderewskiego wywołała olbrzymie wrażenie w całym świecie muzycznym, nie tylko w Europie, ale i w Ameryce.

Koncert Paderewskiego jest tak pierwszorzędnej wagi wydarzeniem artystycznym, że w dniu tym słuchać będą polskich stacyj nie tylko wszyscy radiosłuchacze Polacy, ale z pewnością cała kulturalna Europa.

Mistrz wykona w czasie koncertu wariacje f-moll Haydna, rondo a-moll Mozarta, balladę op. 52, mazurek fis-moll op. 59 i nocturn fis-dur Chopina, oraz „Śmierć Izoldy" (ostatnią scenę z „Tristana i Izoldy") — Wagnera w opracowaniu Liszta.

Złóż ofiarę na niewidomych

Tabela loterii

11 dzień ciągnienia 4-ej klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 zło. padła na nr. 59064

5.000 zł.: 35074 74800 119033

2.000 zł.: 150 7626 15396 26436 26562 36507 45590 52711 67736 76380 73554 89950 93287 98793 104426 135299 134383 137481 141929 143024 155388 157498

1.000 zł.: 915 6045 11182 16625 18355 19393 24991 31016 36700 42856 44981 46450 47516 57074 61443 61989 73143 75784 76334 78997 79481 79122 87632 97350 95814 95041 98858 113641 114100 118736 123275 130471 132054 139399 140710 145761 149966 150111 151846 156394 155075

Wygrane po 250 zł.

85 226 362 71 474 780 845 76 88 947 77 1021 48 61 280 301 57 483 750 622 712 981 94 2024 248 59 464 534 50 786 803 48 917 30000 82 154 48 91 235 576 642 57 744 51 845 4008 92 124 264 348 428 38 547 52 68 730 803 32 33 907 78 5038 221 883 86 651 607 907 80 6019 56 93 117 286 66 337 454 76 514 677 784 803 8 7060 110 245 674 604 59 968 8052 191 209 67 359 96 566 5165 205 522 89 717 25 333 765 10022 58 59 52 420 38 519 60 63 98 864 11035 66 260 91 306 2 22 91 564 93 12054 439 582 760 660 76 758 860 937 13023 273 806 21 50 65 68 436 67 91 742 73 866 54 910 14123 20 259 67 96 319 521 29 650 709 803 50 930 56 15011 21 242 63 305 32 57 64 70 656 65 74 80 94 8150

16015 54 175 97 293 33238 441 942 817 84 72 96 17224 46 54 320 30 88 54 468 562 736 800 931 18066 67 98 143 86 200 72 614 741 19067 133 73 248 64 54 336 67 471 508 98 867 909 15 74 20045 346 575 612 55 65 881 964 21198 407 59 689 789 948 22027 107 319 452 92 941 623 40 79 929 76 80 23160 71 84 234 404 505 2 13 614 175 3085 904 24028 111 34 35 83 451 861 64 59 431 598 575 705 948 25231 474 211 74 646 712 811 26 902 48 26570 742 814 43 53 28048 115 127 468 533 47 98 732 57 75 829 44 46 29051 248 64 71 370 97 509 11 47 608 734 66 82 30081 103 439 565 98 663 76 703 27 893 94 901 31104 237 68 422 83 768 770 864 37 998 32073 79 178 207 10 411 34 65 617 970 97 203087 156 76 95 202 45 94 84 496 904 50 676 719 36 838 34068 119 430 966 651 91 749 85 836

35011 42 72 162 225 76 528 77 718 60 829 900 88 36113 45 77 264 91 384 498 812 915 59 37019 150 216 323 93 409 25 58 501 238 713 56 71 81 804 973 38001 46 82 145 689 825 39163 253 483 724 95 970 40012 249 82 94 865 467 587 698 755 94 883 90 986 41066 234 91 93 696 730 36 99 861 900 64 42018 97 113 248 366 81 404 501 655 64 831 43139 388 503 737 40 944 44047 97 117 211 97 340 494 541 551 78 88 701 24 871 45167 305 17 452 978 79 46064 213 44 303 458 68 82 507 867 73 76 78 47053 239 765 912 48014 421 75 765 912 49208 83 87 414 687 952 72 50047 153 65 216 407 516 799 923 51187 96 229 88 807 920 71 92 52070 189 207 337 94 405 523 608 30 811 916 18 53076 132 95 96 365 86 474 641 707 815 68 952 54078 152 66 86 203 469 82 552 670 82 84 724 36 37 813 995 55145 82 243 48 374 449 517 41 628 708 893 987 56047 91 102 44 45 319 475 530 33 717 804 8 83 57073 214 24 82 462 66 97 527 83 743 90 58214 43 418 59 549 751 997 59030 46 115 512 85 612 23 804 60022 35 212 27 97 365 81 486 615 744 64 872 919 48 61124 60 95 313 500 35 639 731 916 18 29 62166 209 46 58 78 99 336 419 22 32 532 619 751 803 96 968 63002 350 423 511 30 39 60 672 94 823 47 49 64037 223 54 398 621 827 942 43 92 65020 21 191 99 731 48 817 67 959 66039 55 143 461 750 982 92

67037 393 491 577 600 738 83 872 68000 6 126 91 290 310 70 93 499 605 718 53 53 908 86 69010 297 49 447 89 694 786 99 887 902 78 70178 353 591 723 90 804 41 90 971 71239 341 334 501 75 631 46 908 72001 243 473 657 716 50 812 993 73097 179 86 201 93 960 74029 106 67 232 71 615 900 87 75152 296 659 743 92 892 901 87 98 76091 251 478 89 510 722 53 874 77061 275 335 407 560 72 760 828 30 46 94 78046 65 195 400 37 46 66 903 34 947 79000 440 456 84 518 65 623 82.

80137 53 61 272 98 356 408 743 66 851 61 72 916 60 67 81114 304 549 748 49 910 82181 283 335 36 43 58 504 669 792 18 822 23 83005 42 269 370 71 443 600 31 33 76 877 952 65 84037 541 84 668 736 88 871 85034 41 173 265 375 545 674 870 86140 313 445 52 518 605 854 77 92 940 45 90 87062 162 80 264 68 450 644 92 796 802 925 88340 530 87 612 89139 365 341 752 928.

90096 252 405 708 10 37 834 65 71 91123 92 315 88 640 51 709 830 68 92027 30 131 43 95 319 67 560 77 83 207 20 873 947 93072 292 308 70 428 38 691 94 790 834 94010 93 247 332 576 767 897 906 95098 91 132 92 320 59 67 370 450 66 633 91 96132 80 822 28 440 654 776 381 945 51 97235 332 470 529 41 622 56 764 898 952 63 98038 75 114 15 83 204 311 96 476 77 547 608 76 773 74 80 807 91 99155 332 86 680 96 801 962.

100042 407 35 732 809 71 953101112 98 534 78 607 16 27 89 738 52 102193 266 466 613 866 67 963 103094 246 313 21 459 73 730 73 849 963 104037 145 271 440 518 38 85 631 37 755 91 874 936 47 54 77 105016 53 73 257 72 334 458 69 510 23 649 65 81 740 91 865 106166 462 631 88 718 74 936 87 107014 24 178 295 572 816 947 108094 178 88 90 264 75 354 624 725 72 887 109013 71 318 42 420 62 841 75 939 110263 72 482 545 704 28 75 111015 171 88 226 312 92 416 723 61 67 72 848 56 112144 337 84 425 98 929 98 113019 649 742 817 41 969 114060 527 48 62 87 647 51 982 115285 91 338 406 543 69 79 733 974 116064 120 83 211 97 326 70 411 12 609 64 702 58 813 939 117003 63 197 383 471 753 118264 89 321 482 588 666 712 861 908 60 89 119048 245 301 97 514 700 920 39 120188 297 425 567 764 73 88 828 37 99 933 121035 148 372 88 404 21 715 827 66 92 901 122025 607 750 882 88 123171 235 378 89 442 66 124005 339 125049 85 87 99 117 576 637 74 723 84 126134 213 47 49 555 650 127384 421 535 55 754 834 979 128077 333 567 32 38 888 948 69 129056 124 432 44 682 63 850 60.

130030 168 83 200 10 80 341 63 582 632 733 63 131082 130 47 203 67 324 406 571 636 70 919 82 132749 232 36 386 420 29 657 762 72 859 72 90 937 133081 142 361 477 512 791 955 134078 364 19 88 503 82 674 760 834 49 137016 349 756 90 136005 146 90 212 324 201 53 316 72 90 447 577 777 86 683 789 811 80 83 913 135189 213 818 46 97 921 138228 343 5666 60 74 668 821 37 92 139133 429 535 79 708 909 21 140118 205 67 354 82 417 39 90 657 999 141076 147 236 83 378 60 82 414 43 85 605 728 828 982 83 89 142064 97 319 438 577 94 143195 416 803 45 909 60 81 144186 91 298 382 34 687 742 90 894 947 145077 192 363 91 540 5 164 75 618 37 92 98 948 146005 84 132 43 92 287 331 480 592 95 649 789 957 147115 246 53 331 41 448 518 93 634 897 99 938 70 148017 62 98 130 236 28 76 337 46 558 77 919 65 149042 175 99 442 518 91 678 831 63 64 971 150104 74 267 85 646 66 70 856 911 28 151019 82 183 642 737 883 152125 61 70 320 57 98 468 612 732 875 153016 178 204 64 368 428 87 637 57 66 83 832 45 49 154027 257 463 75 78 503 49 62 671 723 52 155017 356 87 416 18 39 99 656 820 64 945 156016 82 105 416 593 702 73 833 94 923 42 157014 140 372 413 96 565 652 158042 165 81 256 316 713 20 38 886 159240 326 56 58 436 627 883

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20 tysięcy złotych pdła na Nr. 156290

50 tysięcy zł. na Nr. 20822

15 tysięcy zł. — 67940

10 tysięcy zł.: — 156639

5 tys. zł. na Nr. Nr.: 58824 109120

2 tysiące zł. na Nr. Nr.: 13758 34548 43584 53375 67438 93677 94785 105191 126424 136358 141295 105191 126424 13368 141295 4263 14007 14822 25388 28228 44743 44847 48313 49358 56087 62723 65756 69240 82747 102887 104667 104760 111949 114519 115253 122404 138037 147971 152882 156972

Wygrane po 250 zł.

151 468 526 747 1377 639 830 2190 656 3752 4321 712 899 5621 912 6126 272 409 521 636 782 98 967 7020 19 47 61 133 284 85 344 465 684 757 68 935 8314 30 98 427 553 796 9009 131 35 528 633 87 796 887 85 10237 307 400 19 513 630 83 785 90 988 11123 539 750 871 12017 458 91 887 992 13379 461 516 933 14095 96 166 97 332 60 645 712 45 966 1529 927 16115 317 61 78 406 50 513 43 17045 53 529 620 18099 108 287 601 46 908 19073 250 98 613 20007 210 604 39 2195 96 274 497 570 770 72 956 22049 323 732 41 852 23407 80 517 32 75 611 66 824 24006 364 484 703 92 901 25113 14 286 598 716 40 51 26395 409 558 779 864 994 27130 770 74 864 98 950 28044 539 726 20019 889 927 30026 82 184 421 944 31162 280 391 498 708 857 980 32115 775 913 33007 37 137 542 51 782 718 97 34094 294 305 416 562 695 944 35303 438 600 36636 909 37004 28 254 427 544 832 38006 350 416 504 873 968 39140 236 365 444 629 838 903.

40320 55 416 25 45 49 868 41548 986 42179 560 88 936 43033 141 278 842 919 44021 112 599 45097 575 636 758 46051 290 418 53 774 82 47043 799 608 780 97 48095 330 33 467 705 17 49251 50101 202 422 546 697 768 953 51027 537 874 910 52268 516 883 53024 342 50 540 704 12 68 817 54115 55148 384 471 570 788 805 2 834 98 56045 579 57032 85 699 58132 233 55 420 946 59028 200 70 995 60168 896 960 61245 366 518 22 924 62208 548

63222 303 48 567 864 931 64046 373 478 714 86 843 65319 762 66080 124 256 311 41 704 41 67022 283 508 961 91 68435 571 424 30 886 69142 331 501 884 70047 749 872 979 71230 831 55 72070 693 733 73109 605 920 74283 823 46 75164 832 76053 116 245 527 899 978 94 77380 976 78124 619 35 733 895 79116 55 343 650 717 949

80265 737 81163 37 374 795 829 82027 35 328 46 401 2 650 83044 88 95 223 637 43 68 925 84098 361 443 569 717 76 722 981 85079 177 205 586 89 848 68 86315 471 74 807 26 87433 525 665 792 829 987 88169 268 312 586 944 89009 12 43 57 439 68 635 850 90298 303 572 711 837 915 23 91030 57 74 374 444 563 769 92115 453 837 93035 273 330 655 942 22 69 94072 119 293 645 81 763 95061 293 438 775 95 96561 759 97066 384 474 531 740 98226 461 649 99236 558 86 100025 498 6089 101090 148 250 51 334 53 535 875 56 935 74 102101 272 726 839 103025 494 538 67 884 104553 54 844 962 105055 178 389 504 815 106080 176 312 466 107068 135 53 226 811 21 108068 306 28 403 19 90 940 109004 744 57 76 989 110081 314 87 300 612 111083 149 413 787 112061 159 787 893 113353 416 62 63 516 812 114007 263 744 909 115051 154 279 340 453 505 734 821 116355 64 233 868 920 117289 324 438 586 722 915 96 118098 119094 31 283 347 806 18 34 88 120395 417 748 121075 125 74 575 701 35 993 122045 123402 23 63 672 94 744 77 124205 512 125030 311 554 726 866 909 126572 88 127023 355 410 128213 472 88 563 653 884 985 129084 98 149 490 743 130781 801 964 131045 79 404 975 132524 637 790 909 133013 153 134164 393 732 135566 766 880 136043 220 787 882 137296 443 138131 362 356 424 675 139175 367 626 235 48 96 940 70.

140066 241 400 682 775 984 141093 278 692 766 814 142293 302 30 525 143034 302 87 715 896 144845 145695 720 38 52 873 961 146254 742 59 912 147298 672 738 148059 316 614 149139 523 646 822 952 150278 547 795 864 151134 678 807 30 97 152299 301 7 483 628 724 36 153070 710 73 804 154711 155648 909 156023 29 303 17 41 82 715 157518 80 694 884 158086 349 410 853 930 159003 584

IV ciągnienie

Wygrane po 250 zł.

67 438 52 622 998 1083 224 362 481 843 938 2175 901 81 85 3028 229 447 27 651 4009 29 320 644 900 68 85 5081 112 81 504 83 629 39 85 6108 697 733 875 978 93 7086 124 429 75 898 8014 742 55 9128 333 40 591 631 708.

10100 54 239 370 406 93 689 936 11046 48 121 468 584 687 740 66 861 99 12075 229 369 495 526 50 624 35 705 13140 423 14009 36 60 80 248 51 532 68 825 15115 483 937 16123 214 607 728 17070 415 648 18013 26 69 343 414 43 588 709 17 968 19525 825 64 905 10.

20416 812 21070 124 213 53 94 414 41 509 823 51 95 927 22235 365 656 970 23286 357 507 882 24119 330 37 437 612 25169 90 242 467 635 821 26124 54 60 424 64 61 98 27677 790 803 26 38 928 32 28135 53 264 604 883 957 29053 114 412 615 75 957.

30003 253 352 496 939 83 31223 32027 63 288 419 591 96 725 33223 707 873 95 34024 279 99 411 869 933 35203 345 548 645 897 36014 468 646 808 37013 397 455 59 645 38216 670 893 39028 264 317 430 48 599 747 887 923.

40870 931 41480 592 664 42082 561 74 815 36 92 43029 63 283 23 65 445 61 44278 341 62 728 848 920 45122 206 552 702 824 46706 930 47 47342 463 75 723 99 48382 97 49002 296 368 72 576 931.

50252 92 570 827 74 974 51361 774 986 52045 317 96 705 830 53625 54019 554 879 978 55034 336 428 889 963 56186 371 712 818 57084 192 753 82 800 920 58103 532 79 685 245 59043 446 663 755.

60005 667 723 43 815 61383 446 62445 46 58 43043 151 359 549 758 898 64144 971 65198 559 896 66507 754 67056 866 68260 549 624 818 913 28 69050 210 69 81 327 418 508 10 61 732 854.

70149 421 531 49 644 851 71019 92 178 445 756 75 72014 60 53 147 255 939 73248 586 848 74353 498 99 714 809 75052 534 954 76197 348 481 618 758 77054 59 149 61 353 449 81 783 807 63 68 78193 383 507 18 773 79001 249 307 530 34 66 832 80049 54 216 19 52 312 676 706 81428 740 82030 277 827 97 83275 95 344 891 907 84259 409 525 803 929 85097 448 797 86173 654 821 87013 211 37 600 18 89 772 88514 602 83 853 89050 411 953 90050 282 442 547 600 756 91034 82 255 337 539 756 92235 48 438 93174 217 26 66 300 400 76 84 639 835 94134 88 492 526 665 726 950 59 95128 351 547 777 96302 441 81 952 97207 7111 18 98113 407 781 815 77 90 998 99270 545 976

10027 306 602 778 911 102224 310 996 103074 78 358 87 433 725 104225 579 604 12 726 75 105160 365 880 87 106539 680 786 913 107117 65 375 726 108053 180 430 36 63 109415 54 73 675 701 802 925 37 110099 197 559 626 715 111448 548 729 112020 465 629 935 113550 114020 200 503 85 946 94 115254 379 98 950 116352 432 117503 72 788 875 95 118532 961 99 119596 624 39 953 120166 214 404 741 49 951 99 121010 28 249 373 622 858 122257 80 502 52 873 916 123088 150 54 210 496 671 76 918 88 124556 622 755 947 125483 125221 314 578 774 127244 331 455 128152 330 697 981 129359 89 409 75 515 688 707 904

130051 273 352 718 989 131104 59 252 371 850 132299 357 494 508 787 899 133418 54 782 134029 345 796 822 135065 582 731 136329 651 717 137200 81 369 875 139111 204 15 66 300 484 560 73 755 950 140308 447 578 615 16 141242 300 483 938 41 142018 39 187 422 545 91 836 143186 308 144370 76 540 145066 414 500 146999 147113 43 338 148184 869 149180 359 493 657 972 150116 48 58 257 395 553 984 151046 153 256 430 750 53 152097 198 327 434 504 57 525 89 746 89 153027 285 658 714 812 154048 173 606 155130 469 70 743 891 156764 868 955 157050 53 215 19 336 562 894 158704 943 159122

Wiadomości radiowe

POLSKIE RADIO W GOŚCINIE U LEŚNIKÓW W SIEDLCACH.

Wędrówki artystów radiowych po różnych miastach Polski zacieśniają coraz bardziej kontakt wzajemnej życzliwości i sympatii między Polskim Radiem i radiosłuchaczami. Imprezy radiowe, organizowane są w coraz to innych miastach Polski i cieszą się olbrzymią popularnością. Obecnie dn. 18 września na zaproszenie Koła Leśników zjadą artyści radiowi wraz z Małą Orkiestrą P. R. do Siedlec, gdzie wystąpią w koncercie, transmitowanym również przez rozgłośnie Polskiego Radia o g. 18.00. Impreza zapowiada się bogato. Wezmą w niej bowiem udział: Mała Orkiestra pod dyr. Z. Górzyńskiego, Maryla Karwowska, Siostry Burskie, Janusz Popławski, miejscowy chór, Henryk Ładosz oraz radca Strońć.

POLSKIE RADIO TRANSMITUJE Z KAMIENICY mecz piłkarski Polska — Niemcy.

18 września rozegrany zostanie w Kamienicy międzypaństwowy mecz piłkarski pomiędzy drużynami Polski i Niemiec. Polskie Radio nadaje transmisję z tego spotkania w niedzielę o g. 15.50. Przy mikrofonie sprawozdawczym Ludomir Budziński.

WYSTAWY RADIOWE NA TARGACH PÓŁNOCNYCH I WOŁYŃSKICH.

W najbliższym czasie otwarte zostaną wystawy radiowe na Targach Północnych w Wilnie oraz na Targach Wołyńskich. Ta ostatnia będzie miała szczególnie ważne znaczenie, gdyż w tym roku jeszcze Polskie Radio przystępuje do budowy nowej radiostacji dla Wołynia — jedenastej z rzędu rozgłośni Polskiego Radia.

Jerzy Mariusz Taylor 65)

Czciciele Wotana

— Ja zawracałam sobie nim głowę? — wołała przenikliwym głosem. — Mało, Wilhelm! Ja go kochałam! Rozumiesz mnie? Kochałam go! Nie byłoby takiej pracy, której bym nie wykonała, dlatego tylko że to on mi ją zlecił. Nie byłoby takiej odległości, której bym nie przeleciała jak na skrzydłach, gdyby on mi kazał i nie byłoby takiej podłości, na którą bym się ważyła, gdybym wiedziała, że mogę mu tym zrobić przyjemność. Tak go kochałam!

— Uspokój się i nie krzycz. Obudzisz ojca — prosił Wilhelm.

Nie poskutkowało. Brzydka dziewczyna już nie mogła pohamować wybuchu, tłumionego zapewne przez długie tygodnie, a może nawet miesiące.

— Dla niego zaparłam się ojca, zaparłam się Boga — jęczała. — Dla niego znosiłam docinki i wyzwiska, bo przecież uważano mnie za jego kochanicę. Dla niego namawiałam dziewczęta i chłopców, aby nie słuchali własnych rodziców i szli tylko za nim, bo on w naszej wsi wprowadzi nowy porządek, nową wiarę. Oddałam mu całe serce, całą duszę, a on poszedł do tamtej, do tamtej...

Wyczerpana doszczętnie, osunęła się bezsilnie na stołek, i ukrywszy znowu twarz w grubych, czerwonych łapach, poczęła szlochać ciężko i rozpacznie.

Wilhelm tymczasem zajął się kolacją. Ukrajał sobie jeszcze jedną pajdę razowca, obłożył ją grubo pachnącym, świeżym serem i jadł żarłocznie, popijając kawą. Wybuch siostry nie denerwował go wcale. Wprost przeciwnie. Uspokoił go i dodał apetytu. Jak oliwa łagodzi i wygładza wzburzoną powierzchnię morza, tak pod wpływem jej rozpaczliwych jęków i szlochania, jego gniew ustępował powoli miejsca rozważnej i zimnej mściwości. Hilda odkryła mu, co się działo w jej duszy, a on zrozumiał dzięki temu, że zyskuje w niej naturalną i cenną sojuszniczkę. Trzeba jeszcze tylko rozagitować odpowiednio braci, a wówczas we czworo przeciwstawią się Johnkemu i zburzą całą organizację, tak jak przedtym zbudowali ją również we czworo pod jego przewodnictwem.

I nagle zaświtała mu ambitna myśl. Po co niszczyć Związek, skoro można go opanować i stanąć na jego czele?

Uśmiechnął się sam do siebie, zrozumiawszy od razu całą niedorzeczność tego zuchwałego pomysłu. Z pomocą Hildy, braci i jeszcze kilku sprytniejszych chłopaków, którzy zapewne opowiedzieliby się po jego stronie, zdołałby może pozbawić Johnkego kierowniczego stanowiska w organizacji, ale nie potrafiłby przecież zdobyć sobie tego autorytetu, jaki posiadał Johnke. Już nie chodziło o młodzież, ale o starszych, o ojca. Jakże oni pragnęli go się pozbyć, a jednak nie mogli się zdecydować na krok ostateczny. Była w tym jakaś tajemnica i Wilhelm czuł, że nie zdoła jej zgłębić.

— Starsi nienawidzą go — rozważał półgłosem nie zwracając już uwagi na Hildę. — Ale dzieci go lubią. Dzieci lecą za nim, kiedy tylko pokaże się na ulicy. Może dlatego niektóre kobiety też patrzą nań okiem łaskawym. A jak rozmawiać z dziećmi? Jak je zmusić, aby przestały go lubić? Mnie nie posłuchają na pewno, chyba... chyba, żeby mi pomógł pastor Michels...

Roześmiał się i machnął ręką.

— Pastor Michels — mruczał pod nosem, drapiąc się frasobliwie po głowie. — Pastor Michels stoi przy nim jak mur. Lepszego przyjaciela musiałby sobie Johnke chyba wymalować.

Hilda, może dlatego, że nie odzywał się do niej, od pewnej chwili zaprzestała szlochania i patrzyła na brata wodnistymi, załzawionymi oczami, wyglądającymi, jakby były pozbawione rzęs i brwi.

— Pastor Michels? — odezwała się pociągając nosem. — Ależ on wcale nie jest przyjacielem Johnkego. Utopiłby go w łyżce wody. To wszystko jest przecież tylko udane. On umyślnie zapisał się do Związku, aby pokrzyżować zamiary Johnkego i nasz ojciec wie o tym bardzo dobrze.

Wilhelm drgnął i spojrzał na siostrę wzrokiem pełnym zdumienia i niedowierzania zarazem. Potem przesunął dłonią po czole, jakby mu się zdawało, że to tylko dziwny sen.

— Jak? Jak ty mówisz, Hilda? — zaczął. — Że pastor Michels udaje? Zastanów się, dziewczyno! Przecież on jest gorliwszy bodaj od samego Johnkego. Nie pamiętasz, jak to było, tydzień temu, kiedy Johnke kazał nam powtórzyć przysięgę? Prawda, że ty nic o tym nie wiesz. Johnke mówił, że przy takim doniosłym obrządku nie chce mieć żadnej kobiety. Otóż działo się to uroczyście pod dębem. Pastor Michels przyszedł w zwykłym swym surducie, ale na miejscu obwinął się białym prześcieradłem i na głowie przyczepił sobie krowie rogi. Johnke mówił nam potem, że tak ubierał się zawsze wielki ofiarnik germański. Pomyśl tylko, dziewczyno, czy on by robił z siebie takiego cudaka, gdyby, jak ty mówisz, miał tylko udawać? Jakże? Odprawił przecież pod dębem całe nabożeństwo do Wotana. Śpiewał jakieś hymny i zarżnął czarnego koguta. Przysięgaliśmy na krwawy nóż.

(D. c. n.)

KRONIKA

WRZESIEŃ 18 Niedziela

Dziś: Ireny M.
Jutro: Januariusza B. M.

Wschód słońca — g. 4 m. 57
Zachód słońca — g. 5 m. 30

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii USB w Wilnie z dn. 17. IX. 1938 r.

Ciśnienie 769
Temperatura średnia + 9
Temperatura najwyższa + 14
Temperatura najniższa + 2
Opad —
Wiatr: zachodni
Tendencja barom.: wzrost
Uwagi: pogodnie.

WILEŃSKA

DYŻURY APTEK:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Sokołowskiego (Tyzenhauzowska 1); Chomiczewskiego (W. Pohulanka 25); Miejska (Wileńska 23); Turgiela (Niemiecka 15); Wiwulskiego (Wielka 3).

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka (Antokolska 42); Szantyra (Legionów 10) i Zajączkowskiego (Witoldowa 22).

MIEJSKA.

— **Eksmisje mieszkaniowe.** Liczba eksmisyj mieszkaniowych w ciągu pierwszej połowy września uległa nieznacznemu zmniejszeniu w stosunku do miesięcy letnich. W terminie od 1 do 15 bm. wyeksmitowano ogółem 35 rodzin, zalegających z opłatą komornego.

Wyeksmitowanym przyszła z pomocą miejska opieka społeczna, udzielając zasiłków na wynajęcie nowego mieszkania.

— **Lustracje higieniczno - sanitarne.** Miejskie władze sanitarne w porozumieniu z władzami administracyjnymi rozpoczęły obecnie na terenie miasta cykl lustracyj higieniczno-sanitarnych. Lustrowane są zarówno podwórza posesyj, jak również i przedsiębiorstwa handlowe, zwłaszcza zaś sklepy spożywcze i owocowe oraz fryzjernie.

Za wszelkie uchybienia sanitarne sporządzane są protokuły.

SPRAWY SZKOLNE

— **Zaświadczenia szkolne i opłaty w szkolnictwie zawodowym.** Władze szkolne wydały okólnik w sprawie zwalczania nadużyć przy wystawianiu zaświadczeń szkolnych. Wszystkie szkoły uprawnione są do wystawiania zaświadczeń wyłącznie na blankietach nakładu urzędowego, wydrukowanych w drukarni państwowej. Świadectwa na blankietach prywatnych drukarń są bezwzględnie nieważne.

Ustalono nową taryfę opłat egzaminacyjnych w szkolnictwie zawodowym. W szkołach zawodowych przy egzaminie wstępnym pobierana będzie opłata 5 złotowa, zaś w szkołach rzemieślniczych 3-złotowa. Za egzaminy końcowe opłata wynosić będzie 10 złotych.

— **Dyrekcja Kursów Maturalnych Sekcji Szkolnictwa Średniego ZNP** w Wilnie zawiadamia, że zapisy kandydatów są przyjmowane codziennie w g. 17—18 w lokalu Gim. Zw. Osadników **ul. Zwalna 21.** Wykładają profesorowie o pełnych kwalifikacjach pedagogicznych.

— **Prywatne Gimnazjum Męskie** z internatem Prowincji Polskiej Zgromadzenia ks. ks. marianów w Drui pod dyrekcją ks. dr Eugeniusza Kuleszy z Bielan, przyjmuje kandydatów do wszystkich czterech klas. Do kl. I po ukończeniu 6 oddz. szkoły powszechnej w wieku od 13 do 16 lat.

— **Przedszkole „Promień"** — Wiwulskiego 4 — rozpoczyna zajęcia w poniedziałek 19 bm. o godz. 9. Zapisy do przedszkola i do szkoły powszechnej przyjmowane są do 1 października codziennie w godz. 10—12.

— **Prywatna Szkoła Muzyczna J. Wojewódzkiej** zatwierdzona przez Ministerstwo Wyznań Rel. i Ośw. Publ. przyjmuje zapisy codziennie od 4—6 g., Mickiewicza 22-a—6.

— **Koedukacyjne Liceum Handlowe** Jagiellońska 2. tel. 14-14 ogłasza dodatkowe zapisy do klasy 1-szej handlowej (równoległej). Wolnych miejsc 15. Zgłoszenia do 19 września b. r. do godz. 14 włącznie. Egzaminy wstępne dnia 19 września br.

Pracownia Państwowego Żeńskiego Gimnazjum Krawieckiego w Wilnie przy ul. Królewskiej 8 (ogród po-Bernardyński) wznowiła przyjmowanie zamówień z zakresu krawieczyzny damskiej. Suknie sportowe, wizytowe, wieczorne, komplety i t. p. Wykonanie szybkie i wykwintne. Ceny zniżone. Przygotowane modele na sezon jesienny, zimowy i karnawałowy, oraz najlepsze żurnale francuskie.

Kierowniczka warsztatów przyjmuje P. T. Klientki w poniedziałki i środy od godz. 12—14, oraz wtorki i czwartki od godz. 17—19. Uprasza się o przestrzeganie wymienionych dni i godzin.

RÓŻNE

— **Zarząd Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Wilnie** niniejszym zawiadamia, że składki członkowskie, ofiary pieniężne można składać na konto czekowe PKO Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Wilnie Nr 702.080.

LIDZKA

— **Numer Mickiewiczowski „Ziemi Lidzkiej".** Wyszedł już z druku i jest do nabycia w księgarniach w Lidzie wrześniowy numer miesięcznika krajoznawczo - regionalnego „Ziemia Lidzka". W numerze poświęconym pamięci Adama Mickiewicza z okazji uroczystości „Dni Mickiewiczowskich", znajdujemy szereg ciekawych artykułów okolicznościowych. Między innymi rodowód Mickiewicza opracowany przez znawcę tych ziem Michała Szymielewicza, dokładną monografię dworku Mickiewiczowskiego w Nowogródku, w którym poeta spędził swoje młodzieńcze lata, opisy grobów najbliższych Mickiewiczowi osób i cały szereg artykułów pomniejszych. Cena numeru 1 zł.

— **WYKRYCIE ZBRODNI SPRZED 15 LAT. We wsi Stasino, gm. werenowskiej, policja wykryła zabójstwo dokonane przed 15 laty, na Anastazji Stefanowiczowej, Zabójstwo to zostało upozorowane śmiercią naturalną. Zbrodni dokonali dwaj parobcy Kierol i Wojtukiewicz z namowy Adama Stefanowicza, którego zamordowana wraz z mężem Piotrem Stefanowiczem przyjęła do swojej zagrody, zapisując mu gospodarstwo. Wzamian za zapis A. Stefanowicz miał się staruszkami opiekować do końca ich życia. jednakże staruszkowie, niezadowoleni ze sposobu gospodarowania młodego opiekuna nosili się z zamiarem unieważnienia zapisu majątku i przepisania go na jego dwu braci. Adam Stefanowicz, w obawie przed utratą ziemi, namówił swych parobków do zbrodni, przyrzekając im wypłacenie 400 dolarów nagrody. Ponieważ obietnicy swojej nie dotrzymał — brudna sprawa wyszła na jaw i Stefanowicza oraz jego parobków aresztowano.**

NIEŚWIESKA

— **GOSPODARZ WSI HOWEZNA UFUNDOWAŁ DOM LUDOWY. We wsi Howezna, położonej w pasie granicznym pow. nieświeskiego, sędziwy gospodarz Karsieko Mikołaj wybudował samorzutnie za własne pieniądze dom ludowy. Nowy duży drewniany dom jest już prawie w całości wykończony. Ofiarodawca połowę budynku przeznaczył na bibliotekę i świetlicę międzyorganizacyjną miejscowych zrzeszeń, drugą na remizę ochotniczej straży pożarnej. Uroczyste przekazanie budynku ma się odbyć przy licznym udziale ludności wszystkich gromad tej gminy w najbliższym czasie.**

— **„Susexy" jadą do Wilna.** Wprowadzony przed paru laty na terenie pow. nieświeskiego gatunek drobiu rasy „susexy" dał nad spodziewane rezultaty. Rozwinięta sieć organizacyj rolniczych dba o należytą rozbudowę tej gałęzi hodowli, gdyż przynosi ona rolnikowi coraz większe zyski. Drób z terenu powiatu skupowany jest przez specjalnych przedsiębiorców i eksportowany masowo do Warszawy i na Śląsk. Kilkanaście odmian drobiu rasy „susexów" przygotowano na wystawę do Wilna.

BÓJKA O MIEDZĘ. W kol. Blaczyn, gm. kleckiej powstał między sąsiadami spór o zaoraną miedzę. Hućko Jan pobił dębowym kołem Szymko Pawła, tak że ten w drodze do szpitala zmarł.

WILEJSKA

— **Teraz inaczej.** W powiecie wilejskim wystawy rolnicze w tym roku nie będą organizowane w ośrodkach gminnych, jak to miało miejsce w latach ubiegłych. Zrobi się je we wsiach najbardziej zaawansowanych pod względem gospodarczym.

Zrywa się więc z dotychczasowym elitarnym systemem organizowania wystaw, a dąży się do nadania im charakteru powszechnego. Cała wieś stanie się terenem wystawy. Na zakończenie wystaw będą bezpłatnie wyświetlane filmy treści rolniczej.

Terminy przewidziano następujące:

21 bm. Milcza i Żary, gm. Dołhinów.

2 października Olkowicze, gm. Ilia połączone z poświęceniem nowowybudowanej przez gminę 4-klasowej szkoły.

9 października Zabłocie, gm. Wojstom Miejscowość wyraźnie zaawansowana pod względem uprawy łąk torfiastych.

10 października Ciereszki, gm. Krzywicze. Miejscowość od dawna prowadząca prace w dziedzinie łąkarstwa.

23 października Łocewicze, gm. Kościeniewicze.

Terminy wystaw na terenie gmin Żodziszki i Wiszniew podamy dodatkowo.

Pierwsza dekada

Pierwsze dziesięć dni ciągnienia czwartej klasy czterdziestej drugiej Loterii Klasowej przyniosły obfity plon w postaci licznych wygranych.

Największą kwotę osiągnęły dotychczas Nr Nr 82310 i 60371, na które padło 75.000 złotych. Podzielili się nimi mieszkańcy Poznania i Warszawy, ze szczególnym uwzględnieniem fachu wędliniarskiego, którego przedstawiciele, pp. Jan Całkiewicz i Stefan Oryl otrzymali po 12.000 zł każdy.

Wygranymi po pięćdziesiąt tysięcy złotych obdarowała Fortuna przeważnie graczy z Małopolski Wschodniej, a wśród nich przeważali reprezentanci nauczycielstwa i wolnych zawodów.

Przy sposobności przypomnijmy, że główne wygrane klasy trzeciej, 150.000 złotych padła na Nr 68400.

Pani J. Żółtowska z Warszawy jest jedną ze szczęśliwych posiadaczek „piątki" tego numeru.

Druga z wielkich wygranych w tejże klasie, 75.000 zł przypadła numerowi 6844. Dzięki temu

p. M. Goldsztajn, szewc z zawodu (Warszawa, ul. Miła) otrzymał wraz ze swymi kolegami, 12.000 złotych.

W kole są jeszcze wygrane po 100.000, 75.000, 50.000 itd złotych, a w dniu 23 września wylosowana będzie główna wygrana — milion złotych. Bezpośerdnio potem wejdziemy już w okres pierwszej klasy 43-ej Loterii Klasowej, w której szanse wygrania będą równie wielkie, jak obecnie.

Ponieważ ciągnienie tej klasy rozpocznie się już 19 października rb., należy pomyśleć zawczasu o zaopatrzeniu się w los.

Nowy prefekt szkół litewskich w Wilnie

Prefektem szkół litewskich, prowadzonych przez Towarzystwo „Kultura" w Wilnie, został mianowany ks. kanonik Pukienas, który przybył z Belgii.

W roku b. r. nie będzie otwarty konsulat litewski w Wilnie

Jak donosi „Aidas" wiadomości, które ukazały się w prasie polskiej o zamierzonym utworzeniu w bieżącym miesiącu w Wilnie konsulatu litewskiego są przedwczesne. Podług informacyj „Aidasu" konsulat litewski w roku bieżącym w Wilnie utworzony nie będzie.

Przygotowania do urządzenia muzeum pamiątek po Marszałku Piłsudskim

Magistrat rozpoczął już roboty wstępne przy przebudowie domku na Rossie, położonego przy mauzoleum z sercem Marszałka Piłsudskiego. W domku tym po remoncie urządzone zostanie muzeum po Marszałku Józefie Piłsudskim.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— **Dwa przedstawienia „Tekli".** Dziś, 18 września o godz. 16 (4 po poł.) i o godz. 20 (8 wiecz.) Teatr Miejski na Pohulance daje dwa przedstawienia sztuki w 3 aktach Jerzego Kossowskiego **„Tekla"** w pomysłowym opracowaniu reżyserskim dra Leopolda Pobóg-Kielanowskiego. Tematem sztuki jest życie współczesnej wsi, z jej bolączkami rozjaśnione błyskami świetnego humoru, upostaciowanego w jędrnych typach wiejskich. Zespół artystyczny daje w tym przedstawieniu koncert gry aktorskiej, zbierając rzęsiste brawa przy otwartej kurtynie.

Obsadę sztuki tworzą: Walentyna Alexandrowicz, Władysława Nawrocka, Wanda Szczepańska, Juliusz Balicki, Antoni Czapliński, Władysław Ilcewicz, Stanisław Jaśkiewicz, Stefan Kępka-Bajerski, Władysław Lasoń, Stefan Martyka, Ludwik Tatarski. Oprawa dekoracyjna — Jan i Kamila Golusowie. **Ceny normalne.**

Początek przedstawień punktualnie: ogodz. 16 i o godz. 20.

Szatnia płatna: parter i. I balkon — 30 gr; II balkon 20 gr.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA".

— **Występy J. Kulczyckiej.** Dziś, o godz. 4 m. 15 pp. grana będzie po cenach zniżonych, największy sukces sezonu wspaniała operetka P. Abrahama **„Bal w Savoy'u"** z J. Kulczycką, Xenią Grey, K. Dembowskim, W. Szczawińskim, K. Wichrowskim w rolach głównych.

— **„Kwiat Hawaju".** Dziś, o g. 8 m. 15 wiecz., ukaże się po raz 2 słynna, egzotyczna operetka Abrahama **„Kwiat Hawaju"**, oparta na motywach wschodnich, w koncertowym wykonaniu całego zespołu z J. Kulczycką, X. Grey, M. Martówną, K. Dembowskim, A. Iżykowskim, W. Szczawińskim, K. Chorzewskim i K. Wyrwicz-Wichrowskim równocześnie reżyserem tej nowości. Operetkę tę urozmaicają liczne balety w układzie J. Ciesielskiego, wywołując ogólne uznanie i zachwyt.

W poniedziałek — **„Bal w Savoy'u".**

TEATR ROSYJSKI.

„Eliksir młodości". Dziś, w niedzielę, dn. 18 bm. w sali b. Konserwatorium (ul. Końska Nr 1) Rosyjskie Koło Muzyczno - Dramatyczne w Wilnie wystawia wesołą komedię Lisenko-Konycza p. t. „Eliksir młodości". Początek o godz. 8.30 wiecz. Ceny biletów (łącznie z szatnią) od 40 gr do 2 zł 20 gr.

Kongres Dziecka

Komunikujemy, że we wtorek w dniu 20 września o godz. 18 w sali Kuratorium (Wolana 10) odbędzie się zebranie informacyjne w sprawie „Kongresu Dziecka", mającego się odbyć w pierwszych dniach października w Warszawie.

Ze względu na zbliżający się termin kongresu proszeni są o przybycie na zebranie delegaci wszystkich organizacyj mających w programie działalności pracę i opiekę nad dziećmi i młodzieżą, oraz przedstawiciele prasy.

Rozrywki umysłowe

JAK SIĘ URATOWAĆ
(6 punktów).

Króla, królewnę i pazia zamknięto na wysokiej 50-metrowej wieży, w której były 2 okna, znajdujące się na jednym poziomie, w odległości około półtora metra od siebie.

Naprzeciw jednego z okien znajdował się kosz, do którego był przywiązany sznur, przechodzący przez blok, znajdujący się po środku okien. Na drugim końcu sznura znajdował się drugi kosz, dotykający ziemi. W każdym z koszów może zmieścić się tylko jeden człowiek. Można bezpiecznie spuścić się na ziemię jeśli różnice ciężarów w koszach wynosi 6 kilogramów. Wiadomo że król ważył 78 kilogramów, królewna 42 kg, zaś paź 36 kg; oprócz tego na wieży był łańcuch ważący 30 kg.

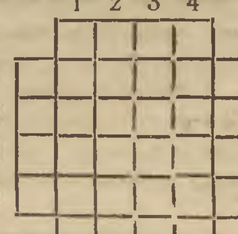
Jak można w danych warunkach spuszczać się z wieży?

KWADRAT MAGICZNY
(3 punkty).

Ułożyć 6 wyrazów, zaczynających się na literę K o podanych znaczeniach, aby utworzyły kwadrat magiczny.

1 2 3 4

1
2
3
4

1) ozdoba noszona przez kobiety (żyjątko morskie),
2) mały sklep,
3) pomieszczenie (po włosku),
4) miejsca dla chóru w cerkwi.

ZADANIE
(5 punktów).

72-letni starzec na zapytanie ilu ma wnuków, odpowiedział. Moi wnukowie przychodzili na świat co dwa lata. Najmłodszy wnuk ma trzy razy więcej lat niż braci.

Suma lat wnuków ma się do moich lat tak, jak lata starszego wnuka do lat młodszego.

ZADANIE DLA MATEMATYKÓW
(3 punkty).

Do wanny o pojemności 60 wiader doprowadzono rury z dwóch basenów, z których pierwszy był o pojemności 45 wiader. Jeśli odkręcić kurek pierwszego basenu, to woda jego wyleje się do wanny w ciągu 22,5 minuty.

Gdy oba baseny były pełne, otwarto oba kurki i wanna napełniło się w 12,5.

Określić objętość drugiego basenu.

RADIO

NIEDZIELA, dnia 18 września 1938 r.

7.15 Pieśń. 7.20 Muzyka poranna pod dyr. Władysława Szczepańskiego. 8.00 Dziennik 8.15 Audycja dla wsi. 8.35 Program. 8.40 Wiadomości rolnicze. 8.50 „Kaskada". 9.15 Regionalna transmisja z Tarnowa. 11.45 Wiłnianie w Roczniku literackim — felieton Teodora Bujnickiego. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Poranek symfoniczny. 13.00 „Dwie miłości Władysława Syrokomli" — szkic literacki. 13.15 Muzyka obiadowa. 14.40 Transmisja z Dożynek i przekazanie sprzętu wojskowego pułkowi Ziemi Tarnowskiej. 15.05 Audycja dla wsi. 15.45 Przerwa. 15.50 Transmisja z Kamienicy (Chemnitz) międzynarodowego meczu piłkarskiego „Polska — Niemcy". 16.40 Recital śpiewaczy. 17.10 Muzyka z płyt. 17.30 Tygodnik dźwiękowy. 18.00 „Polskie Radio w gościnie u leśników" Koncert rozrywkowy z Siedlec. W przerwie o godz. 19.00 Chwila Biura Studiów. 20.00 Wieczorynka w opracowaniu i wyk. zespołu młodzieży wiejskiej ze wsi Dajnowa Wielka, pow. wołożyńskiego. 20.35 Wileńskie wiadomości sportowe. 20.40 Przegląd polityczny. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.0 „Warto żyć" — wesoła audycja. 21.40 Wiadomości sportowe ze wszystkich Rozgł. P. R.. 22.0 „Od przedmieścia do przedmieścia" — audycja słowno - muzyczna. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i komunikaty. 23.15 Zakończenie programu.

PONIEDZIAŁEK, dn. 19 października 1938.

6.42 Pieśń poranna. 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Koncert poranny. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Muzyka popularna. 8.55 Program na dzisiaj. 9.00 Przerwa. 11.00 Audycja dla szkół — audycja dla dzieci starszych. 11.20 Orkiestry wojskowe. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Koncert symfoniczny z udziałem solistów. 14.00 Muzyka lekka. 14.15 Przerwa. 15.15 Audycja dla dzieci. 15.30 Recytacje prozy: „Błogosławieństwo ziemi" — fragment z książki Knuta Hamsuna. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Koncert rozrywkowy. 16.45 Palestyna w oczach przyrodnika — pogadanka. 17.00 Chwilka społeczna LOP-u Kolejowego. 17.05 Koncert Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. Władysława Szczepańskiego. 17.45 Skrzynka ogólna — prowadzi Tadeusz Łopalewski. 17.55 Program na wtorek. 18.00 Pogadanka sportowa. 18.10 Recital fortepianowy. 18.50 Audycja konkursowa Polskiego Radia. 19.00 Audycja żołnierska. 19.20 Pogadanka aktualna. 19.30 Koncert rozrywkowy. *W przerwie skecz p. t. „O wpół do ósmej".* 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Audycja dla wsi: „Jesienna selekcja drobiu" — pogadanka dla gospodyń wiejskich. 21.10 Tysiąc taktów muzyki — koncert. 21.50 Wiadomości sportowe. 22.00 Wileńskie wiadomości sportowe. 22.05 Orkiestra Roberta Renard'a z udziałem Gitty Alpar (śpiew). 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i komunikaty. 23.05 Zakończenie programu.

KURIER SPORTOWY

Kalendarzyk dzisiejszych imprez sportowych

Dzisiejsza niedziela posiada bogady program imprez sportowych.

Godz. 9 rano start kolarzy spod pałacu Tyszkiewiczowskiego do **wyścigu** torowo-szosowego na trasie Wilno — Podbrzezie — Niemenczyn — Wilno.

Godz. 11 zawody lekkoatletyczne na Pióromoncie z udziałem czołowych lekkoatletów wileńskich.

G. 3.45. Towarzyski mecz piłkarski Śmigły — KPW Katowice. Mecz odbędzie się na stadionie przy ul. Werkowskiej poprzedzony o godz. 2 przedmeczem Jodemka (Nowa Wilejka) — Śmigły I B.

Na kortach klubu prawników. przy ul. Dąbrowskiego odbędzie się dalszy ciąg rozgrywek tenisowych o mistrzostwo Wilna z udziałem czołowych tenisistów Warszawy, Grodna, Białegostoku i Wilna.

Poza tym w Warszawie barw Wilna bronić będzie wioślarska reprezentacja wileńskich szkół średnich w regatach na Wiśle.

Boks dla niestowarzyszonych

W związku z zbliżającym się sezonem bokserskim Okręgowy Ośrodek WF — Wilno zorganizował kurs bokserski dla początkujących, stowarzyszonych i niestowarzyszonych. Po ukończeniu kursu z wynikiem pomyślnym, uczestnicy będą startować na Pierwszym Kroku Bokserskim.

Zgłoszenia na kurs w dalszym ciągu przyjmuje kancelaria Okręgowego Ośrodka WF — Wilno, ul. Ludwisarska nr 4 (II piętro). Treningi i zaprawa odbywają się dwa razy w tygodniu we wtorki i czwartki od godz. 18 do godz. 20. Opłata za legitymację uprawniającą do wstępu na salę i do bezpłatnego badania lekarskiego wynosi 50 gr.

Aby nie utrudniać systematycznego nauczania, zapisy po skompletowaniu grupy, nie będą przyjmowane.

Przetarg

Zarząd Miejski w Wilnie ogłasza nieograniczony przetarg ofertowy na dostawę koców wełnianych i materiałów bieliźnianych do szpitali miejskich.

Oferty w zalakowanych kopertach wraz z próbkami zaoferowanych materiałów należy składać do godz. 10 dnia 26 września 1938 r. w Wydziale Zdrowia i Opieki Społecznej Zarządu Miejskiego w Wilnie (Dominikańska 2, oficyna III, pokój 103), gdzie są również do otrzymania szczegółowe warunki przetargowe oraz udzielane są bliższe informacje.

Publiczne otwarcie ofert odbędzie się w tymże dniu i lokalu o godz. 11-ej.

Zarząd Miejski w Wilnie

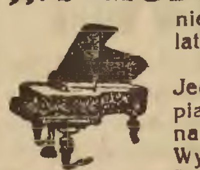
Nieświeskie

Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpow. udziałami w Nieświeżu, tel. 99. ddziały: w Klecku i Snowie. Zakupuje: wszelkie ziemiopłody — trzodę chlewną — bydło. Sprzedaje: maszyny i narzędzia rolnicze — nawozy sztuczne — artykuły — budowlane.

Z powodu wyjazdu okazyjnie do sprzedania od zaraz w centrum powiatowego miasta Nieświeża w woj. nowogródzkim nowy **murowany dom** jednopiętrowy, 20 pokojowy kryty blachą wraz z piekarnią, przygotowaną do urządzeń mechanicznych, posiadającą stałą i liczną klientelę. Obok domu murowany obszerny śpichrz. Cena przystępna. głaszać się na adres: Ch. Berezin — Nieśwież, ul. Wileńska 44.

Komunalna Kasa Oszczędności pow. nieświeskiego w Nieświeżu, przyjmuje wkłady od 1 złotego.

Jan Giedroyć-Juraha — „Warszawianka". Nieśwież, ul. Wileńska 34. Sprzedaż owoców południowych i delikatesów.

Sygnatura: Km. 854/37.

Obwieszczenie

O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Nowogródku rewiru II-go Piotr Szycher, mający kancelarię w Nowogródku ul. Sienieżycka Nr 53 g, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 5-go listopada 1938 r. o godz. 9 w Sądzie Grodzkim w Nowogródku odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Mieczysława Tukałły nieruchomości ziemskiej o obszarze 110 ha 9347 mtr. kw. pod nazwą „Boracin-Międzyrzecze", położonej 50 ha w gminie nowogródzkiej i 60 ha 9347 mtr. kw. w gminie korelickiej, powiat ui województwa nowogródzkiego.

Nieruchomość ta ma urządzoną księgę hipoteczną Nr 5141 w Wydziale Hipotecznym przy Sądzie Okręgowym w Nowogródku.

Licytanci, na nabycie nieruchomości, położonej w gminie korelickiej, winni złożyć zaświadczenie właściwej władzy na prawo nabycia tej nieruchomości.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł 79862, cena zaś wywołania wynosi zł 55896 gr. 50.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości złotych 7986 gr. 20.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile w dodatkowym publicznym obwieszczeniu nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8 do 18, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Nowogródku, ul. Korelicka.

Dnia 31 sierpnia 1938 r.

Komornik

PIOTR SZYCHER

Nauka i Wychowanie

KURSY KOSMETYCZNE d-ra Zamenhofa Warszawa, Senatorska 36, rozpoczynają we wrześniu nowy semestr. Dyplom daje prawo otwarcia gabinetu.

CELINA SANDLER prowadzi zajęcia kosmetyczne metodą Rawis tylko na Kursach Kosmetycznych D-ra H. Łomżyńskiego, Warszawa, Pl. 3 Krzyży 11 m. 4, tel. 9-56-33. Początek kursu 20 września.

LEKARZE

DR MED. JANINA

Piotrowicz Jurczenkowa

ordynator szpitala Sawicz.
Choroby skórne, weneryczne i kobiece
ul. Jagiellońską 16 m. 6, tel. 18-66.
Przyjmuje od 5 do 7 wiecz.

DOKTOR MED.

Zygmunt Kudrewicz

choroby weneryczne, skórne moczopłciowe ul. Zamkowa 15, tel. 19-60. Przyjmuje w godz. od 8—1 i od 3—7.

DOKTOR MED.

J. Anforowicz-Szczepanowa

choroby skórne, weneryczne, kobiece.
Przyjmuje w godz. 8—9. 12—1 i 4—7.
Zamkowa 3 m. 9.

DOKTOR

Zeldowiczowa

Choroby kobiece, skórne, weneryczne, narządów moczowych od godz. 12—2 i 4—7, ul. Wileńska Nr 28 m. 3, tel. 277.

DR. MED.

L. Sztejnhauer

choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Zamkowa 18, wejście od ul. Św. Michalskiej Godziny przyjęć 4—8.

DR. MED.

L. Cholemowa

Choroby skórne, weneryczne i kobiece
przyjmuje 3—5.
Zawalna 22, tel. 3-83.

Dr Cholem

UROLOG

POWRÓCIŁ

AKUSZERKI

AKUSZERKA

Maria Laknerowa

przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz. — ul. Jakuba Jasińskiego 1 a—3, róg ul. 3-go Maja obok Sądu.

AKUSZERKA

M. Brzezina

masaż leczniczy i elektryzacja. Ul. Grodzka Nr. 27 (Zwierzyniec).

Kupno i sprzedaż

DOM drewniany w Wilnie przy ul. Chełmskiej na własnej ziemi z ogródkiem owocowym i studnią z powodu wyjazdu sprzedam bez pośrednika. O warunkach u właściciela w Winie, ul. Mętna Nr 7.

PIANINA, Fortepiany Blühtner, Ibach, Becker, Schröder Mühlbach i in. od zł 275 sprzedaje na raty **N. Kremer, ul.** Niemiecka 19 (wejście w bramie).

PIANINA, FORTEPIANY I FISHARMONIE nowe i okazyjne, pierwszorzędnych krajowych i zagranicznych fabryk, sprzedaje na raty **H. Abelow,** Wilno, Niemiecka 22, tel. 21,29 (Wejście z ulicy).

BETONIARKI, wyciągi budowlane, maszyny do cięcia i gięcia żelaza, natryskiwacze fasadowe, elektrowibratory, silniki benzynowe i agregaty oświetleniowe dostarcza inż. Józef Weingrün. Kraków, Groble 19.

KUPIĘ loco stacja kolejowa 200—500 ton świeżych ziemniaków jadalnych. Wyczerpujące oferty informacyjne pod R. St. Katowice II, ul. Krakowska 4 m. 5.

SPRZEDAJE SIĘ parcela przy ul. Kopanica 21 z planem budowy. Dowiedzieć się ul. Kopanica 29 a u właściciela.

DOM DREWNIANY 4 pokoje, korytarz kuchnia, weranda piętrowa oszklona, piwnica pod kuchnią, 3 składziki na drzewo, inwentarz i studnia, na własnym placu. 10 lat wolny od podatku. Obecny dochód 30 zł miesięcznie — z powodu wyjazdu sprzedam za 5000 zł w miejscowości letniskowej. Ignalino pow. Święciany. O dalsze informacje zwracać się plut. Dybowski Adam. Strażnica K. O. P. „Smołwy" poczta Czarny-Bród.

Do SPRZEDANIA a) **dom** z oficyną, dochód 18 tys. zł. Dług bank. 40 tys. zł, dopłaty 55 tys. zł; b) **dom** z oficyną, duży plac nad rzeką, dług bankowy 20 tys. zł, dopłaty 70 tys. zł. Dochód 12 tys. zł.; c) **dom** nowy. Dochód 4.800 zł, 8.000 dług bankowy. Dopłaty 45 tys. zł.; d) **dom** 24-mieszkaniowy. Dochód 14.000 zł. Dług bankowy 37 tys. zł. dopłaty 33 tys. zł. Oraz różne domy i place. Mickiewicza 35—37. Telefon 2901.

OWCZARKI ALZACKIE („wilczki") — szczenięta po rasowych rodzicach do sprzedania. Codziennie od godz. 15. Mostowa 25 m 18 (od ulicy).

PRACA

AGENTÓW chrześcijan do sprzedaży narzędzi rolniczych po wsiach poszukuje „Żniwo" Lwów, Kuszewicza.

AGENTÓW(KI) zdolnych, wymownych na najlepszych warunkach poszukuje Polski Zakład Portretowy „PATRIA" Kielce, skrz. pocztowa 291.

CHRZEŚCIJAŃSKA firma poszukuje agentów do sprzedaży narzędzi domowo-rolniczych po wsiach. Wysoki zarobek zapewniony. Zgłoszenia: Lwów 23, skrytka 5.

POMOCNIK fryzjerski, znający trwałą i wodną ondulację może się zaraz zgłosić. Wynagrodzenie miesięczne 40 zł. Fryzjerka-manikiurzystka potrzebna od zaraz. Wynagrodzenie 30 zł. Łuniniec, plac Okrzei Nr 31. Jan Lerezak.

WYKWALIFIKOWANEJ pielęgniarki do niemowlęcia poszukuje się od zaraz. Pożądaną jest osoba młoda, sumienna i lubiąca dzieci. Oferty z warunkami proszę kierować pod adres: Profesor Perski, Nieśwież, ul. Wileńska 54.

RÓŻNE

TERAZ CZAS zamawiać drzewka i krzewy owocowe. Ogrodnictwo **W. Weler** — Wilno, Sadowa 8, tel. 10—57. Szan. klient. zapraszamy odwiedzać nasze szkółki. Cenniki wysyłamy bezpłatnie.

ZAGINĄŁ PIES IRLANDZKI SETER maści brązowej. Wabi się „Ralf". Odprowadzić za wynagrodzeniem Garbarska 5 m. 25. Numer akt: Km. 347/35. Km. 348/35.

NAUCZYCIEL TAŃCÓW

M. FROST, Mickiewicza 22—30

powrócił

Uwaga amatorzy tańca! Wyuczam najpopularniejszego tańca „SWING", który swym czarem i dźwiękiem podbił cały świat.

BARANOWICKIE

RADIOODBIORNIKI detektorowe na głośnik, aparaty lampowe, instrumenty muzyczne, rowery i części do rowerów, maszyny do szycia „Pfaff", patefony, płyty i wielki wybór żarówek najtaniej kupisz w firmie chrześcijańskiej **S. Gierasimowicz, Baranowicze, ul. Mickiewicza 5, tel. 281.**

RADIOODBIORNIKI — detektorowe na głośnik i słuchawki, oraz lampowe superheterodyny poleca **Zakład Radio-Techniczny N. i F. Kudelskich,** Baranowicze, ul. Szeptyckiego Nr. 34 b. (w podwórzu). Tamże montaż, naprawa i ładowanie akomulatorów samochodowych, motocyklowych i radiowych.

SALON FRYZJERSKI „PROGRES" poszukuje majstra do damskiego działu i wydaje zakład do równomiernej spółki bez pieniędzy. Oferty: Baranowicze, Mickiewicza 25 (vis a vis Ogniska Polskiego).

WYKWALIFIKOWANA NAUCZYCIELKA przygotowuje do gimnazjum. Specjalność: muzyka i francuski—teoretycznie i konwersacja. Świadectwa wieloletniej praktyki. Adres: Baranowicze, ul. Hołówki 40 telef. Nr 100. Informacje od godz. 15 do 17,

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1
Centrala: Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4
Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1—3 po południu
Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30
Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, ul. Bazyliańska 35, tel. 169; Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowicze, Ułańska 11; Brześć n/B., Pierackiego 19, tel. 224; Pińsk, Dominikańska 40.
Przedstawicielstwa: Kleck, Nieśwież, Słonim, Stołpce, Szczuczyn, Wołożyn, Wilejka, Grodno — 3 Maja 6, Suwałki — Em. Plater 44, Równe — 3-go Maja 13, Wołkowysk — Brzeska 9/1.

CENA PRENUMERATY miesięcznie: z odnoszeniem do domu w kraju — 3 zł., za granicą 6 zł., z odbiorem w administracji zł. 2.50, na wsi, w miejscowościach, gdzie niema urzędu pocztowego ani agencji zł. 2.50.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr. przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr. za tekstem 30 gr, drobne 10 gr. za wyraz, kronika redakc. i komunikaty 60 gr za wiersz jednoszp. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-łamowy, za tekstem 10-łamowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane" redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30 — 16.30 i 17 — 19

Wydawnictwo „Kurjer Wileński" Sp. z o. o. Druk. „Znicz", Wilno, ul. Bisk. Bandurskiego 4, tel. 3-40 Tłocz. u E. Kotlarewskiego, Wileńska 11 Redaktor odp. Józef Onusajtis